



#mozaik:12

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRLERİMİZ

Dilasu Pala
Yaren Söylemez
Halil Kanyurt
Turhan Müftüoğlu

Denetleme

Ahmet Altan

SOSYAL

Efe Şener ile Röportaj	Aybüke Erdoğan • 5
Gittik, Gezdik, Döndük 2: K. Makedonya	Yaren Söylemez • 7
Mozaik'ten Astroloji: Hera	Bengisu Berra Akay • 15
Hillsborough Faciası	Numan Ölmez • 18
Anılarınıza Güvenmeli Misiniz?	Ayşegül Hapak • 22
Sabahattin Ali	Turhan Eymen Müftüoğlu • 25
Mozaik'ten Sanat: Armand Henrion	Aybüke Erdoğan • 26
Ice Man: Kimi Raikkonen	Yiğit Duhan Aydın ve Altay Temel • 27
Koşmalı Mıyız Hocam?	8888 • 31

SANATSAL/EDEBÎ

Ana Sorun	Mehmet G. Güneş • 34
Adamçocuk	Zeynep Yâren Annak • 35
Lavinia	Turhan Eymen Müftüoğlu • 40
Gidenler & Gelenler	Dilasu Pala • 41
Thesus'un Gemisi	Aybars Bilgiç • 42
Yarım Kalmak Üzerine	8888 • 44
Sonunda	İlyas Arda Turpan • 45

Mozaik ekibi iyi okumalar diler.



ÖZÜR DİLERİZ =)

2 ayda bir, ayın 20.gününde yayımlanan dergimizi merakla bekleyen sevgili okurlar; sayımızın gecikmesi üzerine bir açıklamayı hak ettiğinizi düşünerekten bu satırları yazıyorum. Ben Yaren. Önümüzdeki yıl 5 milyon arkadaşım gibi ben de hayatımın sınavına gireceğim. Masa başında saatlerce dökeceğimiz terlere, başımızdan çıkacak dumanlara hazırız elbet. Elbet, hepimiz şimdiden birçok fedakarlık yapıyoruz. Çok sevdiğimiz romanlarımızı, test kitaplarımıza yer açmak için kolilere kaldırıyor; yazın sıcaklığında biraz daha fazla gelişmek adına beyaz sayfalara gömülüyoruz. Tek dileğimiz hayatımızın geri kalanını istediğimiz şekilde geçirmek. Hepimize başarılar o halde!

Gelgelelim, şu sınav muhabbetini bir kenara bırakacak olursak asıl erteleme sebebimiz 4 arkadaşım ve benim bir Erasmus+ projesinden dönmüş olup deneyimlerimizi siz değerli okurlarımızla paylaşmak istememizdi. Tabi bu kadar uzaması beklenen bir durum değildi. Yazılar yazıldı, denetimden geçirildi de bir tek tasarlanması işi kalmıştı. Bizzat üstlenmek istedim. Naçizane beni tanıyanlar bilirler az zamanda çok iş prensibi ile çalışır, ne kadar sorumluluk varsa üstlenirim. Ancak çok yakın bir zamanda fark ettiğim üzere kendime fazla yüklenmişim. Üstelik yaptığınız işin mükemmel olması gibi bir de takıntıya da sahipseniz (sanatçı tripleri de diyebiliriz:)) vay halinize! Eh, haliyle içime sinecek bir ürün ortaya koyacak kadar iyi hissedene dek ara verdim. Ekip arkadaşlarımdan da ayrıca özür diliyorum ve yanımda olup desteklerini esirgemedikleri için de onlara minnettar olduğumu bilmelerini istiyorum. Nihayetinde değerli okurlar; sabırsızlıkla beklediğiniz sayımızın yayımlanması ile affınıza sığınıyor, keyifli okumalar diliyorum. Umarım maceralarımızdan hoşlanırsınız.

Sağlıcakla kalın!

#mozaik:12

• S O S Y A L •

@efetravels Efe Şener ile röportaj

Öncelikle sizi tanımayanlar için kendinizi tanıtır mısınız?

Herkese merhaba. Ben Efe Şener, Instagram'da @efetravels adlı sayfanın sahibiyim. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi 6. Sınıf öğrencisiyim ve bir yandan dünyayı geziyorum.

Dünyayı gezmeye nasıl karar verdiniz?

Küçüklükten beri bütün ülkeleri araştırıyordum, atlasta ülkelere bakıyordum ve onların bayraklarını tarihlerini araştırıyordum ve hep oraları gezmenin hayalini kuruyordum.

Şu ana kadar ne kadar ülkeyi gezdiniz?

49 ülkeye gittim, haftaya 50. ülkeme doğru yola çıkacağım.

En çok sevdiğiniz ülke, neden?

İzlanda, müthiş ve eşsiz bir doğası var.

En sevmediğiniz ülke, neden?

Romanya, hem pahalı hem de gezilecek hiçbir yeri yok.

Gezmeye başlamadan hayaliniz neydi? Şimdi ne?

En başta daha konforlu gezmenin, daha güzel yerlerde kalmanın hayalini kurardım. Şimdi amaç görmek olsun. Nerede kaldığımı umursamıyorum. Havalimanında ya da sokakta bile yatarım

Düşük bütçeli gezdiğinizizi söylüyorsunuz, bu nasıl oluyor? Ne kadar emek harcıyorsunuz?

Bulgaristan üzerinden uçuyorum. Bulgaristan Avrupa birliğine dahil olduğu için 10 Euro - 20 Euro'ya bilet bulmak mümkün. Zamanında ben de bir bilete çok fazla para verdim fakat sonrasında daha ucuz yollar olduğunu keşfettim. Uygulama olarak Skyscanneri kullanıyorum. Diğer taktikler instagram sayfamda artık hahaha

Tıp okurken gezmek zor değil mi?

Sanılanın aksine değil. Nöbetten sonra dinlenme iznimiz oluyor birkaç gün. Ben nöbet ertesinde eve uyumaya gitmek yerine uçağa gidiyorum.



Gezilerinizde tur kullanmamak işinizi zorlaştırmıyor mu?

Hayır çünkü her şeyi kendin bulmak mümkün ve ayrıca turlar normal fiyattan dört - beş katı fiyata satıyor. Bunun yanında bir turda bir yerde belirli bir zaman kalmak da beni sıkıyor. Kendi başıma gezdiğimde istediğim yerde istediği kadar kalabiliyorum.

Gezilerinizde yaşadığınız en farklı anı nedir?

İzlanda'da gayzere girdim, su 90 dereceydi.

Gezilerinizde keşke yaşamasaydım dediğiniz anı?

Romanya direkt.



Yeni gezenlere vereceğiniz en önemli tavsiyeler?

Konfor alanınız olmasın, gençken nerede kaldığınızın pek önemi yok. Couchsurfing uygulamasıyla yerel halkın yanında ücretsiz kalabilirsiniz. Ayrıca "Bir daha mı geleceğim?" diye çok fazla para harcamayın.

Çevreniz bu geziler sayesinde gelişti mi?

Tabii, özellikle Couchsurfing uygulamasıyla yerel insanların yanında kaldım, dünyanın her yerinden arkadaşım var.

Gezdiğiniz ülkelerden hangileri en misafirperverdi?

Fas ve Mısır.

En tuhaf gelenekle nerede karşılaştınız? Nasıl bir gelenektir?

Abu Dabi'de otobüsün ön yarısı kadınlara ait arka taraf erkeklere aitti.

Bu geziler sayesinde yabancı diliniz ne kadar gelişti?

İngilizce, İspanyolca ve Almanca biliyorum. İngilizcem zaten anadilim gibi de diğerleri de kullandıkça baya gelişti.

Hiç gezmeyen birisi, ilk olarak nerden başlamalı? Hangi rotayı izlerse daha yararlı olur sizce?

Orta Avrupa, Budapeşte, Viyana, Prag, Berlin... Çünkü yürüyerek her yere gidilebiliyor.

Gezerken çalıştığınız da oldu mu? Çalıştıysanız hangi işlerdi?

Hayır, çalışmadım.

Dünya kupasını izlediniz, nasıl bir deneyimdi? Oraya gitmek ne kadar uğraştırıcı oldu?

Benim küçüklükten beri hayalimdi. Bilet alırken bilet 6500 liraydı, cebimde son 6500 TL vardı, hepsini oraya verdim ve sonrasında düşünmedim. İki hafta boyunca makarna yedim ve yemekhaneden yedim. Oraya gitmek zordu çünkü bileti olmayan giremiyordu ama ben bir şekilde kendimi basın gibi gösterip girdim. Stadyumun içinde girmeye çalıştım giremedim ama taraftar festivalinde izlemek müthiş bir deneyimdi. Bir tarafta Arjantinliler bir tarafta Fransızlar. Biri gol attı bir buraya gidiyorum diğeri atıyor oraya gidiyorum ve kutlamalara katılıyorum, mükemmeldi.

Gezerken yanınızda taşıdığınız çanta ne kadar büyüklükte oluyor, ekstra para harcatıyor mu bu büyük çanta taşımak?

Sırt çantam bana yeterli oluyor, yanına da kol çantası içinde hep hazır yemek. Getir'den 15-20 liraya hazır makarna pilav söylüyorum.

Sizi hayatta motive eden cümleleriniz?

"You will sleep in your own country." Ben Türkiye'de çok az yürürüm ama yurtdışında 20-30 km yürüyorum. Kendi ülkende uyursun ve dinlenirsin ama yurtdışında dinlenmek yok!



@efetravels

Röportaj için Aybüke Erdoğan'a,
bize ayırdığı zaman için de Efe
Şener'e teşekkür ederiz.

Erasmus+

GİTTİK, GEZDİK, DÖNDÜK II:

KUZHEY MAKEDONYA



Çınar ÖLMEZ - 1. GÜN -



İlk gün sabah çok heyecanlıydık. Kahvaltımızı yaptıktan sonra okula gittik. Okulda bizi bir sınıfa aldılar ve karşımızda bizi hediyelerimiz bekliyordu. Poşetlerin içinde bizi defter, kalem, kitap ayracı ve magnet karşıladı. Hediyelerimizi görünce çok mutlu olduk. Sonra ev sahibi okul ülkesiyle ve şehriyle ilgili sunumunu yaptı. Ardından biz ülkemiz, şehrimiz ve okulumuz ile ilgili sunumumuzu yaptık. Ardından ev sahibi okulun öğrencileri nasıl şirket kurabiliriz ve geliştirebiliriz konulu sunum yaptı.

.Ondan sonra 3D Tasarım ile ilgili günün son dersini aldıktan sonra gezmeye koyulduk. Önce öğle yemeğimiz için Üsküp Türk Çarşısı'nda Destan Köfte'ye gittik. Hepimiz gerçekten çok beğendik. Ondan sonra Makedonya'nın meşhur tatlısı olan trileçe yemeye gittik. Hepimiz hayran kaldık.

Ondan sonra çarşıda gezmeye devam ettik. Bu duruma çok şaşırdık ki neredeyse herkes Türkçe konuşuyordu. Hediyelik eşyalarımızı aldıktan sonra Üsküp'ün en büyük AVM'si olan East Gate Mall'a gittik. Orada market alışverişimizi yaptıktan sonra Üsküp'ün 2 katlı otobüslerine binerek otelimize döndük. Otele yakın bir restoranda yemek yedikten sonra Üsküp Meydanında ve Vardar Nehri kıyısında biraz dolaşmanın ardından otelimize 2.gün için dinlenmeye gittik.



Günün sabahı, her gün olduğu gibi otele kahvaltımızı yaptık. Daha sonra bizi almaya gelen öğretmen ile birlikte Ikigai atölyesine yürümeye başladık. Yerlerimize yerleştik ve çalışmaya başladık. Çalışmayı yaptıracak öğretmen Ikigai hakkında bize kısa bilgiler verdikten sonra rehber bir video eşliğinde kendi Ikigai haritamızı yaptık.



Ikigai, kısaca sabahları kalkmamızın nedeni, hayatımızın anlamıymış, öyle dedi öğretmen. "Ne yapmayı seviyorum?", "Ne yapmakta iyiyim?", "Ne yaparak para kazanabilirim?" ve "Dünyanın neye ihtiyacı var?" sorularını kendimize sorarak dürüst bir şekilde cevaplıyoruz. Her cevapta verdiğimiz ortak şeyi buluyoruz ve yuvarlak içine alıyoruz. İşte bu yuvarlağın içi bizi her sabah yataktan kaldıran şeymiş. İlk yapmada pek bulunamıyormuş ama ben bulduğumu düşünüyorum şahsen. Söylemeyeceğim ne olduğunu, sır!

Kısa bir kahve molasının ardından aynı masaya geçtik ve zorbalık hakkında bir ders aldık. Hemen sonra ise gruplaşarak siber zorbalık konulu bir zihin haritası yaptık. Merkeze konunun adını yazdık ve "Neden?", "Nasıl?", "Kim tarafından?", "Kime?", "Olası çözümler" gibi başlıkları merkezden dallar çıkarıp yazdık. Altlarına ise bu soruların cevapları niteliğinde açıklamalar yaptık. Her grup haritasını sunduktan sonra o gün için çalışmalarımız bitmişti.

Oradan ayrılmadan, yeni tanıştığımız Makedon arkadaşlarımız öğle yemeğini birlikte yemeyi teklif ettiler. Burcu hocaya sorup onay aldıktan sonra hep beraber bir restorana gittik ve arkadaşlarımızın menüden önerdikleri yiyecekleri denedik. Yerken bol bol sohbet ettik. Kızlar Türk dizileri izliyormuş. Sevdikleri dizilerden ve daha birçok şeyden konuştuktan sonra kalktık.

Hava yağmurlu idi o sırada ama gezmemize engel olmadı tabii. İlk durağımız müzelerdi. Skopje City Museum, Skopje Archeological Museum ve Holocaust Museum'a gittik. Benim en ilgimi çeken sonuncusu, Holocaust Museum idi. Birçok ilgi çekici bilgi vardı ve bana göre en donanımlı yer orası idi.

Müzenin her bölümünde oranın konusu ile ilgili videolar dinleyebileceğiniz istasyonlar vardı. Gezintimiz sona erdiğinde çıkışta nereye gitsek diye kısa bir düşünme faslının ardından Skopje City Mall'a da uğrayalım dedik. Bir alışveriş merkezinde yapılabilecek her şeyi yaptık ve otele döndük. Böylece ikinci günümüzü tamamlamış olduk. Dopdolu ve eğlenceli bir gün olmuştu.



Üçüncü Gün

-Arıbars Bilgiç



Üçüncü Günümüzde,

Sabah yapılacak atölye etkinliklerine yetişebilmek için otelimizin bize sağladığı leziz kahvaltılar yerine birer sandviç, birer yeşil elma ve birer paketli cipsi olduğu yiyerek proje okulumuz “CABA”ya gittik. İlk dersimiz photoshop tasarım atölyesiydi. Bu çalışmada portakalın içini suya dönüştürüp balık yüzdürdük.

Photoshop dersinden sonra Design Thinking dersine geçtik. Bu derste bize verilen sürede ilk olarak takım arkadaşımızın fikirlerini alarak onların ideal cüzdan tasarımlarını kağıda döküyor sonrasında ise bize verilen malzemelerle bu tasarımları gerçeğe dönüştürüyorduk. Yaptığımız cüzdanları takım arkadaşlarımıza hediye ettik.

Design thinking dersiyle birlikte okuldaki işimiz bitince, güruldayan karınlarımızı susturmak için Makedonya’nın kültürel yemeklerinden yemeye karar verdik. Gittiğimiz restoranda etrafımızdaki masalardan bilgi alışverişleriyle “sığır çorbası, Makedon salatası, pinjur, piroshki ve fıstıklı tavuk” sipariş ettik. Gelen her yemek birbirinden ayrı güzeldi ama benim en sevdiğim sığır çorbası oldu. Burada karnımızı doyurduktan sonra Matka Kanyonu’na doğru yola koyulduk . Bu yolculukta bize eşlik eden taksi şoförü bizi ilk geldiğimizde havaalanından alan Boris’in arkadaşısıydı.





Sabahtan beri üzerimizde olan; belki de hava durumundan kaynaklı kasveti, Matka Kanyonu'na adımımızı attığımız gibi attık. Matka Kanyonu yeşilin en güzel tonlarının her tarafa hakim olduğu mükemmel bir vadiydi. Burada gezerken birçok Türk ile karşılaştık. Vadide biraz ilerlediğimizde tekne turu yapmaya karar verdik. Tekneye binerken iki Türk daha bizimle birlikte gelmişti. Yolda biraz sohbet edince bu iki kişinin ses sanatçısı Ezgi GÜVERCİN ve onun kardeşi Hüseyin GÜVERCİN olduğunu öğrendik.



Çok zevkli bir yolculuğun ardından Vrelo Mağarası'na ulaştık. Burada bulduğumuz killere göz altlarımıza ikiye tane çizgi çektik ve duvarlara el izlerimizi bıraktık. Dönüşümüzde Ezgi GÜVERCİN güzel sesiyle bize şarkılar söyledi. Gerçekten hepimiz hayran kalmıştık. Tekneyi süren Arnavut abiyle de eğlenceli sohbetlerimiz oldu. İskender Meydanına döndüğümüzde, otelde kıyafetlerimizi değiştirdikten sonra Old Bazaar'daki Merkez Köfte'de akşam yemeği yedik. Fırında kuru fasulyeyi ilk orada yedik, bayağı lezzetliydi. Burada yediğimiz köfte ilk yediğimiz köftelinin köftesinden daha lezzetliydi. Buradan Old Bazaar'ın en iyi tatlıcısına gidip dondurma yedik, çok lezzetli bir dondurmaydı.

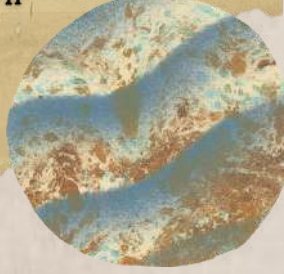


Dondurmalarımız bitince Old Bazaar'da Üsküp'ün tepesindeki parlayan Haç heykeliyle sisin oluşturduğu harika manzara eşliğinde ufak bir gezintiye çıktık ve tesadüfen Türkçe şarkıların da söylendiği bir konsere geldik. Konser çok zevkliydi fakat burada fazla duramadan otelimizin kafesine gidip odalara çıkmadan birer soda eşliğinde sohbet ettik. Ardından odalarımıza dağıldık. Grubumuzdaki, ben de dahil, dört kişinin en sevdiği gün bu gündü.



4. Gün

“Tanrı cenneti yaratırken
bir damlasını Ohrid’e
düşürmüştü.”



Kendimizi Ohri Gölü’nün cennetten dökülmüş sularına bırakmak için can atarken mayıs ayının aldatmacalarını hesaba katmamıştık. Skopje (Üsküp) merkezdeki otelimizden ayrıldığımızda saat, yerel saatle 8 sularındaydı. Karadeniz esintili dumanlı dağların arasındaki 3 saat süren yolculuğumuzun ardından Ohrid’in “Old Town” denilen eski tarafına ayak bastık. Antik tiyatroyla başlayan gezintimiz hafiften çiseleyen yağmur damlaları ile bazı kesintilere uğramış olsa da inancımız yağmurun dünya üzerindeki tüm kirleri temizleyeceği yönündeydi. Doğa ananın gözyaşları yeryüzüne inerken tenimizde hissettiğimiz her bir damlaya şükrederek “Mother of God Perivleptes” kilisesine olan yolu adımladık.

Kilisenin girişinde bizi karşılayan mor sümbüller içeride bekleyen dehşetengiz fresklerin (duvar boyamalarının) habercisi idi. Rehberimizin tasvirleri eşliğinde Meryem ve İsa’nın hayatını anlatan eserleri inceledik. Kendimizi, katmanlara yayılmış hikayenin büyüleyiciliğine öyle kaptırmıştık ki zamanın aleyhimize işlediğinin farkına varamamıştık. Heyecanımıza kapılıp deneyimlediğimiz her bir karışık hevesle incelediğimizden grubumuzu geriden takip ederek Ohrid Kalesi’ne tırmandık. Öğretmenimiz Sylvia sağ olsun geride kalmamıza aldırmayarak bize eşlik etti. Kalede aldığımız bilgilendirmeden sonra Ohrid denilince muhtemelen herkesin ilk aklına gelen yer olan Saint Jovan of Kaneo Kilisesine doğru ilerlemeye başladık arnavut kaldırımli daracık Ohrid sokaklarında.

Bir de bakıyorsunuz bir evin ardından; sonsuzluğa, belki de cennete uzanan dupduru, çarşaf gibi bir denizi andıran nefes kesici güzelliği ile göl size göz kırıyor.

Saint Jovan Kaneo Kilisesi, rehberimizin anlattığına göre her Makedon çiftin hayallerini süsleyen düğün mekanıymış. Doğrusu, sarp kayalıkların tepesindeki güzelliğin 13. yüzyıla dayanan hikayesini kendi hayat hikayeleri ile birleştirmeyi istemekte haksız da sayılmazlar. Kaneo sahilinin yakınlarındaki bu kiliseye uğrarsanız şayet, yapmanızı önereceğim yegane şey: kilisenin etrafını çevreleyen salkım söğütlerle komşu duvarlardan birinin üstüne çıkıp kollarınızı iki yana açmanız ve cennetin bir parçasını içinize çekmeniz. Nefes al, nefes ver, nefes al, nefes ver, nefes al...

Deneyimlerimiz arasında deniz taksisi tarzı bir bot ile göl üzerinde gezintimizin de bulunduğunu söylemeden geçemeyeceğim. Vedalaştığımız mekanın taş merdivenlerinden sahile indiğimizde, doğal bir iskele oluşturan kayaların arasından fıskırışmış söğüt ağacı ile karşılaştık. Hemen fotoğraf çekmek olmazdı tabii. Ancak bir fotoğraftan daha ilginç bir şey var ise o da bir fotoğrafı fotoğraflamaktır. Göreceğiniz üzere şans eseri Burcu Öğretmenimiz bize mükemmel bir anı bırakmış oldu.

Botumuz nihayet mavi ve yeşilin buluştuğu sulara açıldığında gökyüzünden birer meleğin eşlik ettiği yağmur damlaları yeniden çehrelerimizle buluştu.

Su üzerinde ufak bir gezintinin ardından şehrin meydanının bulunduğu yere daha yakın olan Hagia Sophia Kilisesi’nin yakınlarında kıyıya ayak bastık. Evet, doğru. Bir Aya Sofya da orada mevcut. Kilisenin dökülmüş pembe yaprakları tarafından sarılmış bahçesinden çıktığımızda kendimizi “Filevi İnci Müzesi”nin önünde bulduk. Ohri Gölü’ne özgü balık pullarından hazırlanmış özel solüsyon ve sedefin ustalıkla buluşması hepimizin bildiği meşhur Ohrid incilerini oluşturuyor.

Bu özel inci kolyeleri gerdanlarında sergileyen kraliçelerin fotoğrafları tarafından müze içerisinde seyredilirken rehberimiz bu bölgeye gelmek için bize tekrar zaman vereceğini söyleyerek şehir meydanına uzanan yolu gösterdi. Yolumuzun üzerinde, belki de Ohrid’de en çok gelmek istediğim dükkanın da bulunmasından kaynaklanan sevincimi saklamayacağım: El Yapımı Kağıt Atölyesi. Maalesef ki bu esnada dükkana uğrayamadık doğrudan şehir merkezine yani toplanma yerimize gidip talimatlarımızı aldık. 1 saat içinde burada buluşup Üsküp’e dönmek üzere yola koyulacaktık. 1 saat mi? YALNIZCA 1 SAAT Mİ? OHRİD’İ DENEYİMLEMEYE 1 SAAT NASIL YETSİNDİ? Eh midelerimiz de hafiften ses etmiyor değildi hani. Bir şeyler yemeliydik.





Önce bütün bir grup olarak geleneksel Makedon yemekleri servis eden bir restorana karar kılmıştık ki benim aklım kendi kendini kemirmeye başladı. Buraya kadar gelmiştik Ohrid balığı Belvica yemeden mi gidecektim? İstedığı kadar pahalı olsun. Porsiyonu küçücük de olsa tadına bakmalıydım. Fikrimi dışarıya iletmekte gecikmedim. İki arkadaşım daha benimle aynı düşünmüş olacak ki kararımızı verdik: balık yememiz gerekiyordu. Böylece maratonumuz başlamış oldu.

Koşarak Ohrid'in altını üstüne getirdik. İnip kalkan göğüslerimiz, pesembe yanaklarımız ve adeta Ohri incileri kadar parlak gözlerimizin tek dileği keşfetmekti. Aceleyle girdiğimiz balık restoranında göle özgü alabalık olan Belvicalarımızı paket olarak sipariş verdik. Bazı karışıklıklar olması muhtemeldi sonuçta kimimiz dinar kimimiz euro ile ödeme yapacaktık ve balığın üçe bölünmesini istemiştik. Ne olursa olsun benim sevgili görevlimize olan güvenim tamdı ancak o yine de bize her yaptığı hesabı hesap makinesi ile tek tek gösteriyordu ki o büyüü cümle döküldü dudaklarımdan: "I trust you with all my heart." Paketimizin hazırlanmasını beklerken kum tanelerinin tek tek aşağı aktığını hissetmiş olduğumdan daha fazla tahammül edemedim bu bekleyişe. Ve bum! Bir fikir daha. Neden fişimizi alıp gezimizi tamamladıktan sonra geri gelip yiyeceklerimizi almıyorduk ki?

Bir koşu daha kopardık tekrar Filevi İnci Müzesi'ne doğru. Yaklaşan anneler gününe özel, anneciklerimize inci kolyeler hediye etme fikri ile zorlu seçim sürecimiz başladı. Nihayet hediyelerimizi satın aldığımızda buluşma saatinin gelmesine yalnızca 5 dakika kalmıştı. Tekrar koşarak kağıt atölyesine geldik ve 3 dakika içerisinde odalarımızın duvarlarını süsleyecek el yapımı kağıda basılmış Ohrid manzaralarını kaptığımız gibi tekrar şehir merkezine koşumuzu başlattık.

Restorandan paketleri alırken bir de kocaman somun ekme verdiler yanına :) Elimizde somun ekme ve diğerleriyle merkeze geldiğimizde henüz diğer grup

varmamış olduğundan balıklarımızı yiyecek zamanımızın olduğunu düşünerek liman yakınlarında bir banka çıktık. Bu kadar pahalı ve özel bir yemeği yiyebileceğimiz en komik durum olabilirdi. Üstelik ellerimizle yiyorduk. Bir balığı ortasından ısırırken adeta bir kedi gibi hissetmişim. Gerçek kedilerin de canı çekmiş olacak ki "belvica" m yere atlamaya karar verdi. Olsundu balığı öylece alıp üstte kalan kısmını yemeye devam ettim. Altını da yiyemeyeceğime göre artık gerçek bir kedinin midesine inme zamanının geldiğini düşünüp balığımla vedalaştım. O esnada grubun toplanmaya başladığını görüp otobüsümüze doğru yürüdük.

Yeniden 3,5 saat süren yolculuğumuz sona erip Üsküp'e geldiğimizde pek de aç hissetmediğimizi düşünerek küçük bir dükkandan (sanırsam sokak satıcısı da denilebilir) aldığımız dilim pizzaları midelerimize indirdik. Otelimize dönüş yolunda enfes kokuların bizi çektiği bir kafeye girip tatlılarımızı yerken ertesi günün son günümüz olduğunu fark ederek hüznümlendik. Kafenin kapanmasına yakın, ayrılıp ellerimizde dondurmalarımızla otelimize giden yolda İskender heykeline öylece baktık. Odalarımıza çekilip kendimizi uykuya teslim etmeden önce hepimizin aklından geçenlerin bir olduğuna eminim. Biz burayı epey özleyecektik. Ertesi gün ve havaalanında, sık sık zikredeceğimiz o cümleyi düşünerek uykuya daldım: Bittiği için üzülme, yaşadığı için sevin.



Ahmet Selçuk ÖRNEK

5

GÜN

Son güne geldik, kahvaltımızı yapıp bizi IT şirketine götürecek olan aracı beklemeye başladık. IT şirketine vardığımızda bize içecek ikram eden çalışanlar ve etrafımızdaki nasıl çalıştığını öğrenmeye can attığımız makineler tarafından karşılandık. Eğlenceli bir anlatımdan sonra fotoğraflarımızı çekilip otele geri döndük. Serbest zamanımız bol olduğundan ilk olarak bir restoranda yemek yedik, ardından hediyelik ve Makedonya'ya özgü şeyler almak için Türk Çarşısı'na ve daha önce de gittiğimiz East Gate Mall'a gittik. Gezip eğlenirken zamanın nasıl geçtiğini unutmuş olmalıyız ki saati kontrol ettiğimizde bizi misafir eden okulun düzenlediği geleneksel yemeğin zamanının neredeyse geldiğini fark ettik. Bir taksiye atlayıp hemen otele gittik, otelden de etkinliğin yapılacağı restorana doğru yola koyulduk.

Ne yazık ki bugün de yağmur yağıyordu ama bir şemsiyenin altına iki kişi girerek bile yola devam ettik, biraz yürüdükten sonra vardığımızı düşünmüştük ama çevredeki insanlara sorunca yanlış yerde olduğumuzu öğrendik.

Biraz ilerleyip başka insanlara sora sora bulmaya çalıştık ama yine bulamadık tam umutlarımız tükenmek üzereyken şans eseri bir önceki gün bize Ohrid şehrini gezdiren tur rehberimizle karşılaştık ve yine o bize yolu gösterdi ve en sonunda restorana, diğer öğrencilerin ve öğretmenlerin yanına ulaştık. Gelen yemekler ve tatlılar şahaneydi, oradaki Makedon arkadaşlarımızla sohbet etmekten de büyük keyif aldık. Ve artık sertifika törenine geçtik. Herkese sertifikası takdim edilirken fotoğraflar çekildi, Öğrencilerle öğretmenlerle vedalaştıktan sonra da otele eşyalarımızı toplamaya gittik ama bu ülkeden ayrılmadan önce de kendi kültürümüzden bir şeyler göstermek için arkadaşımız Aybars şehir meydanında zeybek oynadı ve çok büyük ilgi topladı. Üzerimizde buradan gidecek olmanın burukluğu olsa da bir yandan da özlediğimiz evimize gitmek için heyecanlı şekilde valizlerimizi toplayıp uyuduk.



HERA



Bu ay en ünlü ve de entrikalı tanrıça yazımın ana karakteri olacak. Hera; evlilik ve aile tanrıçası, tanrıların kraliçesi. Eski Yunan inancına göre doğum sırasında kadınların ve evliliklerin koruyucusudur. Roma adı Juno'dur. Pek çoğunuzun onu Zeus'un karısı olarak tanıdığınıza eminim ama işin doğrusu Yunanlıların gözünde Hera çok daha fazlasıydı. İntikam soğuk yenen bir yemektir sözü Hera'yı anlatmak için kullanılacak en nadide sözdür bana kalırsa. Diğer iki kız kardeşine kıyasla çok daha güzeldir. Mitlerde kuzguni siyah saçlı ve inek ya da eşek gözlü olarak nitelendirilmiştir. Pek öyle durmasa da bu bir iltifattır. İri ve buğulu gözleri anlatmak için kullanır. İnek demişken Hera'nın kutsal hayvanı inektir.

Bir de guguk kuşu, bunun nedeni alttaki bir mitte anlattım. Zambak, nar ve tavus kuşu da simgelerindendir. Baharın güzelliğini aldığı düşünüldüğü için baharla ilişkilendirilir. Çoğu mitte inatçı, dırdırcı ve acımasız bir kadın olarak temsil edilir fakat bunun nedeni Zeus'un hiç iyi bir koca olmamasından dolayı yaptığı evliliğin zorluğudur. Zeus hakkında kısa bir araştırma yaparsanız ne kadar zor bir evliliği olduğunu aşırı sevgisinden dolayı kötü betimlendiğini aslında güçlü bir kadın olduğunu anlayacaksınız. Zaten birkaç mitten size burada bahsedeceğim. Hera'nın kutsal kenti Argos'tur. Tanrıçaya adanmış en önemli tapınak Samos adasında bulunur.

Sanırım Zeus'un Hera'ya nasıl evlenme teklifi ettiğini konu alan miti anlatarak başlamalıyım. Zeus güzelliği ve zekâsıyla ün salmış bu tanrıçaya âşık olmuştur ne var ki Hera bu evliliğe sıcak bakmamıştır. Zeus hakkında dedikodular alıp başını yürümüştür ve Hera'nın Zeus'la evlenmeye niyeti yoktur.

Ne yazık ki Yunanlılar Zeus'u kolay pes eden bir tanrı olarak düşünmediğinden bu mit böyle sonlanmıyor. Aslında bu mitin 2 farklı hali bulunuyor. Ben size daha çok sevdiğimi anlatacağım. Zeus göklerin tanrısı olarak bilindiği ve istediği forma girme özelliği olduğuna inanıldığını belirtiyim. Bir gün inanılmaz bir yağmur başlar ve Hera yerde hareketsiz yatan minik bir guguk kuşu bulur. Bu yağmurda dışarıda kalırsa öleceğini düşünen ve bu kuşa acıyan Hera onu Olimpos Dağı'na götürür. Daha önce Zeus'la bir anlaşma yaptığını tamamen unutmuştur. Zeus'a asla seni seviyorum demeyeceğine dair yemin etmiştir eğer derse Zeus'un karısı olmayı kabul edecektir. Bu sözü unutmamak için her yere post-it yapıştırmış olmalı. Her neyse biz devam edelim.



Tanrıça getirdiği kuşa bakmaya başlar ve sonunda kuşa bağlanır. Guguk kuşuna onu sevdiğini söyler. İşte tam da bu anda kuş birden büyümeye başlar ve Zeus'a dönüşür. Dolaylı ve bence hiç de adaletli olmayan bir şekilde anlaşmayı bozduğu için Zeus'la evlenmek zorunda kalır. Zeus'a orada sadık ve iyi bir koca olma şartı koşsa da Zeus'un ipiyle kuyuya inilmeyeceğini öğrenecektir. Zeus ve Hera'nın görkemli bir düğünle evlendiğine inanıldığını söylememin sizi çok da fazla şaşırtmayacağını tahmin ediyorum. Bu görkemli düğünün nerede yapıldığına dair çok fazla efsane vardır. Bazılarında düğünün İda yani Kaz Dağları'nda yapıldığı söylenir. Düğüne herkes davet edilir. Herkes gelir. Chelone adında gerçekten bahtsız bir nimfa dışında. Tanrıların habercisi Hermes olarak inanıldığı için davetli listesi de onun başına kalmıştır diye düşündü galiba Yunanlılar. Hermes, nimfanın düğüne gelmediğini görünce çok sinirlenir çünkü kralı Zeus açıkça herkesin düğüne gelmesi gerektiğini belirtmiştir. Eksik kişi için kendinin suçlanacağını bilen Hermes, nimfayı getirmek için yola koyulur fakat nimfa evinde kalmak istediğini ve gelmeyeceğini söylediğinde Hermes sinirden köpürür.



Evde oturmak istiyorsa evde otursan o zaman diye düşünür. Nimfanın evini kaldırıp ona doğru fırlatır. Nimfa ölmez fakat evini sonsuza kadar sırtında taşımakla lanetlenir. Kaplumbağaların Yunanca ismi Chelone bu mittten gelmektedir. Bu düğünde geçen başka bir mitle (Onu da anlatırsam düğünü hiç bitiremeyeceğiz.) evli çiftte hediye getirme geleneği Yunanlılar için başlamış olur. Bu geleneğin Yunanlılara epey geç ulaştığı söylenebilir. Çok daha önceki dönemlerde Türklerde ve Çin’de bu gelenek uygulanmaktadır.

Şimdi neden Hera’nın kötü anıldığını açıklayan bir mittten de bahsedip yazımı noktalayacağım. Zeus, Semele adında ölümlü bir kıza âşık olur. Biliyorum Zeus gerçekten fazla âşık oluyor. Semele Yunanistan’ın Thebai şehrinin prensesidir. Herkes onun en güzel ölümlü olduğunu düşünür hatta Hera’dan da güzel olduğunu. Bunu duyan Zeus, Semele’yle çıkmaya başlar ve Semele hamile kalır. Zeus ve Semele’nin buluştuğu bir gün Hera da onları görür. Öfkeden deliye dönen Hera kızı oracıkta öldürmeye karar verir fakat bunun yeterince acılı olmadığına ve Zeus’tan tam olarak intikam almış sayılamayacağına karar verir. Semele bebeğin babasının Zeus olduğunu kimseye söyleyemiyordur ve bu durum oldukça can sıkıcıdır. Zeus onu Hera konusunda uyarmıştır ve görüştüklerini kimseye söylememesini tembihlemiştir ama Semele artık bu durumdan sıkılmıştır. Bunu öğrenen Hera, Semele’nin evine insan kılığında gider. Kızı zorlamasına bile gerek kalmadan Semele bebeğin babasının kim olduğunu söyler. Semele tabii ki de karşısındakinin Hera olduğunu bilmeden anlatmaya devam eder. İnsan kılığındaki Hera’nın kusursuz planı o zaman başlamış olur. “Zeus demek! Bunu ispatlayacak bir şey yaptı mı yani gerçekten o olduğunu?” Bu soruyla Semele’nin kafası karışır. Acaba o adam gerçekten Zeus mu sorusu aklını işgal eder. Hera artık balığın iyice oltaya yaklaştığını anlayan bir balıkçı gibi mutludur. Onun karşında Hera’nın yanında belirlediği kutsal formda belirmesini istemesini ve böylece gerçeği öğreneceğini söyler. Semele bu fikre bayılır ve hatta teşekkür eder. Zavallı Semele, Yunan mitinde bir ölümlü karakter olmak acılı bir ölüm demek. Önceki yazılarımdan bunu biliyor olmalısınız. Hera gider ve Zeus ziyarete gelir. Semele; Zeus’ a tanrı formunda görünmezse onunla buluşmayacağını söyler. Zeus bir ölümlünün onun gerçek formunu görmemesi gerektiğini söylese de Semele aklına koymuştur bile, Zeus’u gerçek formuyla görmeye kaldıracabileceğine inanır. Başka bir çaresi kalmayan Zeus gerçek formuna dönüşür. Bunu kaldıramayan Semele bir is bırakarak yanar ve kaybolur. İşte Hera’nın istediği intikam alınmış olur. Zeus sevdiği kadını kendi elleriyle öldürmüş olur. Merak etmeyin bebek hayatta kalıyor. En azından Yunanlılar çocukların öldüğü mitleri sevmiyorlarmış. Gelecek sayıda görüşmek dileğiyle.

Bengisu Berra AKAY

HILLSBOROUGH FACIASI

"You'll never walk alone"



Futbolda stadyum düzenlemelerinin katılığı meşhurdur. Eğer ki bir maç izlemek istiyorsanız onun öncesinde ve maça girişte pek çok kontrolle karşılaşmak zorunda kalırsınız. Tabi ki de tüm bunların yaşanmasının da sebepleri var.

Büyük insan yığınlarını kontrol etmek kolay iş değildir ve tarihte de bunların yanlış yönetilmesi sonucu karşılaşılan sorunlar oldukça fazladır. Hatta bu tür kalabalıkların sıkıntısız eylem yapabilmesini sağlamak amacıyla meslekler geliştirilmiştir. Şimdi bu bütün katı stadyum önlemleri ve mesleklerin çıkma sebeplerinde biri olan Hillsborough Faciasını anlatacağım.

OLAYLARIN BAŞLANGICI



Takım bu süreçte toplam 3 kez şikâyet edilmiş fakat maçlar aynı statta oynanmaya devam etmişti. Liverpool tam da bundan endişe duyup maçın genelde büyük kupa maçları için kullanan Wembley'de oynanmasını talep etmişti. Lakin ret cevabı gelmişti federasyondan. Federasyon bir anlamda sonucu görülebilecek olan bu felaketin ilk kıvılcımını ateşlemişti.

İngiltere'de futbol en popüler spordur. Dolayısıyla da neredeyse tüm maçlar tam kapasiteyle oynanır. Gene bu günlerden birinde, 15 Nisan 1989 günü FA Cup yarı finalinde Liverpool ve Nottingham Forest karşı karşıya gelecekti. O zamanlar format gereği kupa maçları tarafsız bir sahada oynanıyordu ve bu saha Sheffield Wednesday'in sahası Hillsborough Stadyumu seçilmişti. İlk başta Liverpool buna itiraz etmişti çünkü o sahanın taraftarlar için tehlikeli ve eski olduğu düşünülüyordu. İşin aslı şöyleydi: 1975 yılında federasyon 10 bin kişiden fazla seyirci alabilen statlara belirli bir güvenlik sertifikası almak mecburiyeti getirmişti. Fakat Sheffield Wednesday'in sahası Hillsborough Stadyumu bu 10 bin kişi sayısını karşılamasına rağmen sertifikayı alamamıştı.

MAÇ GÜNÜ

Maç saat 15.00'da başlıyordu ve maç başlamadan çok önce stadyumun kapıları turnikeler açılmaya başlanırdı. Bu aynı anda büyük bir insan topluluğunun oluşmasının engellenmesi içindi. Lakin Liverpoollu taraftarlar maça beklenenden geç, maça yarım saat kala gelmeye başladılar ve haliyle de turnikelerde bir yoğunluk oluştu.

O anda oradaki karar mekanizmasının sahipleri polis memurları başka turnikesiz kapıların da açılmasına karar verdiler.

Düşünceleri bunun yoğunluğu azaltabileceğiydi. Fakat bunu fırsat bilenler karşılığı olmayan kara borsa bilet satışına başladılar. Bu kapasiteden daha fazla bilet satmak demekti. Buna yardımcı olacak şekilde de bazı polis memurları

rüşvet karşılığında biletsiz insanları stadyuma almaya başladı. Bu şekilde öyle böyle maç saatinde taraftarlar stada alındı ve bir problem yokmuş gibi düşünüldü. Ama bir problem vardı: Polisler stada giren çok sayıda taraftarı stadyumdaki bölümlerden sadece birine yönlendirmişlerdi. Liverpool taraftarının oturabileceği üst kat ya da başka bloklar vardı fakat o izdiham anında bu düşünülemedi ve 2000 kişi kapasiteli tek bir bloğa 5000 kişi sıkışmıştı.



Maç başladı ve durum normalmiş gibi düşünüldü ilk başta. Fakat saha ve stat arasındaki tellere sıkışan taraftarlar saha içine atlamaya başlayınca oyun durdu ve bu durdurulmaya çalışıldı. Bir süre sonra durumun vahameti anlaşıldı ve maç başladıktan 6 dakika sonra tatil edildi. Oradaki durum berbat: İnsanlar birbirini üstüne biniyor. Yardım çığlıkları yükseliyor, üst kattaki tribünden kollar sarkıtılarak oradan insanları çıkarmaya çalışıyorlardı. İlk ambulans 16. dakikada geldi ama artık bazı şeyler için çok geçti. O ana kadar onlarca taraftar ya havasızlıktan hayatını kaybetmiş ya da son anlarını yaşıyordu. Ortalık bir anlamda can pazarına dönüşmüştü. Kemikleri kırılan ve yardım bekleyen insanları görmek çok olağan bir şeydi o an için. Olay anında 94 kişi ezilerek, 3 kişi de hastanede hayatını kaybetti. 766 kişi de yaralandı. Olay dünyada infial etkisi yarattı.

MAÇ SONU VE SONUÇLAR



Bunun faturası İngiltere için ders verici olmuştu. Olaydan sonra seyircilerin diğer bloklara geçmesini engelleyen çitler kaldırıldı. Futbol holiganlığı ile ilgili kısıtlamalar getirildi ve böyle başka bir olayın gerçekleşmemesi için katı kurallar getirildi. Orada hayatını kaybeden en yaşlısı 67 en genci 10 yaşında olan 97 kişi hâlâ anılmaya devam ediyor. İngiltere futbol tarihinin en uzun soruşturması ise hâlen sonuca varmış değil. Her yıl 15 Nisan'da o taraftarlar için anma törenleri düzenlenmektedir.

Olaydan sonra İngiltere futbol tarihinin en uzun soruşturması başlatıldı. Amaç bütün bunlara sebep olanları cezalandırmaktı. Fakat tüm bu yaşananlardan sonra bile oradaki polisleri korumak için manşetler atan gazeteler görebiliyordunuz. The Sun gazetesi olaya Liverpool taraftarlarının sarhoş olmasının sebep olduğunu söyleyen manşetler atmış, polisleri korumaya geçmişti. Böyle birkaç önemsiz olayın dışında anma törenleri yapılmıştı. Liverpool'un sahası Anfield hayatını kaybedenleri anmak için kapılarını açtı ve birkaç gün boyunca o "türbe"yi 200 binden fazla kişi ziyaret etti. Peşi sıra da taziye mesajları da geliyordu çevreden. Sonradan turu Liverpool geçti ve finalde ezeli rakip Everton ile karşılaşacaklarında takımların oyuncularını siyah kolluklar taktılar.

N U M A N Ö L M E Z



ANILARINIZA GÜVENMELİ MİSİNİZ?

Sahte bir anı, zihninizde gerçek gibi görünen ancak kısmen veya tamamen uydurulmuş bir hatıradır. Örneğin işe gitmeden çamaşır makinesini çalıştırdığınıza inanmak, döndüğünüzde çalıştırmadığınızı bulmaktır. Başka bir örnek ise ilk kez 12 yaşında odanızı toplamadığınız için cezalandırıldığınıza inanmaktır ancak anneniz size bu cezayı kendisine saygısızlık ettiğiniz için olduğunu söyler ve bu ilk cezanız değildir.

Sahte anıların çoğu kötü niyetli değildir. Gerçek olaylarla uyuşmayan hafıza değişimleri veya yeniden yapılandırılmalarıdır. İnsan hafızası esnektir ve yönlendirilmesi kolaydır. Çarpıtılmış bir hafıza veya sonradan ortaya çıkan yanlış bilgiler, ilk elden deneyimlediğimiz olayları nasıl hatırladığınızı etkileyebilir. Bir kişinin mevcut bilgisi, kendi hafızasını engelleyebilir ve engelleyerek gerçeği tam olarak yansıtmayan yeni oluşturulmuş anılar yaratabilir. Ayrıca, belirli koşullar altında, bir kişiye yanlış bilgi verilebilir ve hiç yaşanmamış bir olayın gerçekten gerçekleştiğine inandırılabilir.

Travma geçmişi olan kişilerin sahte anılar üretme olasılığı daha yüksektir. Özellikle felaketler söz konusu olduğunda hafızalar oldukça esnektir.

İkiz kulelerin vurulduğu günle ilgili hatırasında bir yazar 'İlk hatırladığım kadarıyla uçak ilk kuleye çarptığında çıkan patlama ve gümbürtü uğursuzdu. Olayın bu versiyonunda kocam metrodan inerken uçağın ikinci kuleye çarptığını gördü ve ben onu cep telefonundan aradım. Ama öyle olmadı. Salı sabahı Brooklyn'deki nehrin diğer tarafındaki küçük dairemizden bir tuhafılık duydum. Ama bir iş arkadaşım Dünya Ticaret Merkezi'ne bir uçağın çarptığını e-postayla gönderene kadar hiçbir şey düşünmemiştim. Kocam West Village'daki işine geç kalıyordu; yani metrodan indiğinde iki kule de çoktan alev almıştı. Ve ikimizin de henüz bir cep telefonu yoktu.' diyerek aktarır.

Birçok insan için inanması zor olsa da herkesin sahte anıları vardır. Anılarımız genellikle düşündüğümüz kadar güvenilir değildir ve genellikle çok iyi hafızaları olduğunu savunan insanların bile sahte anıları vardır.

Anılarımıza olan güvenimiz, anıların içeriğinin doğrudan bir sonucudur. Bununla gerçekleri kastetmiyorum. Özelliklerinden bahsediyorum.

— Karen Mitchell, West Chester Üniversitesi

TOPLUMCU VE GERÇEKÇİ BİR YAZAR: SABAHATTİN ALİ

Edebî kişiliğini toplumcu bir düzleme oturtarak yaşamındaki tecrübelerini okuruna yansıtan ve yaşadığı Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatını etkileyen en önemli kalemlerden biri olan Sabahattin Ali, 25 Şubat 1907 tarihinde babasının görevli olarak gittiği Gümölcine'ye bağlı Eğridere'de doğmuştur, asker kökenli bir ailenin çocuğudur. Babası piyade yüzbaşı Salahattin Bey, annesi ise yine bir asker çocuğu olan Hüsniye Hanım'dır.



Sabahattin Ali, kardeşi Fikret ve babası Salahattin Bey.

1926 yılının sonlarında, henüz 19 yaşındayken babasının ani ölümü onu çok etkilemiş ve Güneş dergisinde 15 Ocak 1927 tarihinde yayımlanan "Babam İçin" adlı şiirini yazmıştır. Yedi yaşındayken İstanbul'da Üsküdar'daki Füyuzat-ı Osmaniye'de başladığı ilköğretimini, 1921 yılında Çanakkale, Edremit ibtidailerinde tamamladıktan sonra Balıkesir Öğretmen Okuluna girmiştir. 1926 yılında İstanbul Erkek Öğretmen Okuluna geçiş yapan Sabahattin Ali, son sınıfı burada okumuştur. Öğrenciliği döneminde arkadaşlarıyla çıkarttıkları okul gazetesinde ilk öyküleri ile şiirleri yer almış ve bunları Balıkesir'de çıkan Çağlayan dergisinde yayımlamıştır.

1927'de İstanbul Öğretmen Okulundan mezun olan Sabahattin Ali, bu yılın Ekim ayında Yozgat Cumhuriyet İlkokulunda göreve başlamış, 1928 yılında da Maarif Vekâletinin açtığı sınavda başarılı olunca Kasım 1928'de Almanya'ya öğrenci olarak gönderilmiştir. Burada; Batı edebiyatını tanımış, Rus yazarların eserlerini okumuş, şiir ve öyküler yazmıştır. Burada gördükleri, okudukları ve edindiği deneyimler, edebi hayatının şekillenmesinde büyük rol oynamıştır.

Sabahattin Ali 1930 yılının Mart ayı ortalarında ülkesine geri döndü. Döndükten sonra İstanbul Yüksek Muallim Mektebinde yatılı okumakta olan Sabahattin Ali, burada Pertev Naili Boratav, Orhan Şaik Gökyay, Nihad Sâmi Banarlı ve Hüseyin Nihal Atsız gibi kendisi gibi yazar arkadaşlarının yanında kaldı. Ardından okul müdürünün de yardımıyla Bursa'ya ilkokul öğretmeni olarak atandı. Aynı yılın eylül ayında ise Gazi Terbiye Enstitüsünde açılan Almanca yeterlilik sınavına girdi ve Aydın Ortaokulu'na Almanca öğretmeni olarak atandı. 1930 yılı aynı zamanda onun Nazım Hikmet'le de tanıştığı ve ilk toplumsal gerçekçi öyküsü olan "Bir Orman Hikâyesi"ni yayımladığı önemli bir yıldır. Nazım Hikmet'le dostluğu da bu vesileyle başlamıştır. Aydın Ortaokulunda görev yaparken Komünizm propagandası yaptığı iddiasıyla hakkında soruşturma açıldı. 1931'in Mayıs ayında mahkeme için İstanbul'a sevk edildi, iki gün sonra mahkeme tutuksuz yargılanmasına karar verdi. Daha sonra soruşturmalar derinleştirildi ve kendisinin tutuklu yargılanmasına karar verildi. 9 Eylül 1931 tarihine kadar Aydın Hapishanesi'nde tutuklu kaldı. Serbest kaldıktan bir süre sonra ise Konya Ortaokulu'na Almanca öğretmeni olarak atandı.

Burada annesi ve kız kardeşi ile birlikte yaşayan Sabahattin Ali; hem Almanca öğretmenliğine devam etmiş hem de kalemini işletmiştir. En önemli eseri olan Kuyucaklı Yusuf bu dönemde Yeni Anadolu gazetesinde 15 sayı kadar tefrika edilmiştir. Ücretini alamayınca tefrika yarım kalmış ve bir ihbara daha maruz kalmıştır. Bir arkadaş meclisinde okuduğu Memleketten Haber isimli şiiri Atatürk'e hakaret içerdiği gerekçesi ile hakkında dava açılmıştır. Bu sebepten ötürü 1932 yılında tutuklanmış ve 14 ay cezaya çarptırılmıştır.

Sabahattin Ali Konya Cezaevi'ndeyken yakın arkadaşı Ayşe Sıtkı'ya gönderdiği bir mektubunda bu olaylardan şöyle bahsetmişti:

"Benim mesele, senin zannettiğin gibi fiyakalı bir zamanımda ağızımdan kaçırduğım sözlerin neticesi değildir. Aramın açıldığı bir iki namussuz başıma bu işi getirdi. Geçen sene Mayıs'ında falanca yerde Gazi'yi ima ve telmihen tahkiri tazammün eden bir şiiri falan yerde okudu, dediler. Adli safahat lehimde olduğu halde, müdde-i umumi yaranmak için mahkûmiyetimi talep etti, hâkim de korktuğu için mahkûm etti. Temyiz, cezayı aleyhimde naksetti, cezama iki ay daha ilave edildi. Şimdi 14 aya mahkûmum ve aşağı yukarı üç ayını yattım. 11 ayım kaldı demektir."

29 Nisan 1933 tarihinde memurluktan kaydı silindi ve sonrasında Sinop Cezaevine gönderildi. Koğuştan bazı arkadaşları yazarın cezaevinde geceleri sürekli okuduğunu, gündüzleri ise yazı yazdığını söyledi. Yaşamındaki değişimleri eserlerine yansıtan yazar, bu cezaevinde edindiği tecrübe ve gözlemlerini de "Bir Şaka, Bir Firar", "Katil Osman" ve "Çaydanlık" gibi hikâyelerinde kullandı. On ay süren tutukluluğunun ardından Cumhuriyet'in 10. kuruluş yıl dönümü sebebiyle çıkan genel aftan yararlanarak serbest kalan Sabahattin Ali, önce İstanbul'a sonra da Ankara'ya gitmiştir. Niyeti işine bir an önce geri dönmektir. Memurluktan kaydı silinen Sabahattin Ali, yeniden memur olabilmek için bir dilekçe verir. 7 aylık bir inceleme sonucunda kendisinden kanaatlerini değiştirdiğine dair bir kanıt istenir. Benim Aşkım adlı bir şiir yazarak Atatürk'e sevgisini belirttikten sonra dilekçesine "Uygundur" yazılır.

Önce Neşriyat Müdürlüğü'nde büro şefliğine atanır, daha sonra 1934 senesinde Talim ve Terbiye Dairesi'nde ikinci sınıf mümeyyizliğine verilir. Düzenli bir hayat ve belki de bir yuva sıcaklığı, yerleşik bir hayat özlemi ile evlenmeye karar verir. 1935 senesinde Aliye Hanım ile evlenir ve bu evlilikten kızı Filiz dünyaya gelir. Sabahattin Ali için bu mutlu günler Ankara'da devam etmektedir. Mümeyyizlik kadrosu kaldırılınca Neşriyat Dairesi'nde ikinci sınıf kalembaşılığına getirilir. Ayrıca bu dönemde Ankara ikinci Ortaokulu'nda Almanca öğretmenliği yapar. 1936 senesinde 'Ali' soyadını alır.



Canım Aliye, Ruhum Filiz diyerek bahsettiği eşi Aliye ve kızı Filiz.



Sabahattin Ali pipo içiyor



Sabahattin Ali ve ailesinin başka bir fotoğrafı.



Sabahattin Ali, "Atatürk'e hakaret" suçlamasıyla tutuklandığı Konya Cezaevi'nin önünde arkadaşlarıyla



Sabahattin Ali yazı yazarken



"Gözlerimi kapadığım zaman senin hayalini görüyorum..." diyorsun. Ah Aliye, ben gözlerim açıkken bile hep seni görüyorum." Diyerekten bahsettiği biricik Aliye'si.

1937 senesinin başında askere çağrılan Sabahattin Ali, ailesi ile İstanbul'a gelir. 8 ay eğitim aldığı Harbiye'den sonra 1938 başlarında yedek subay olarak Eskişehir'e gönderilir. Terhisinden sonra Ankara'ya gelir ama II. Dünya Savaşı nedeni ile önce Sarıklı, ardından da İstanbul'da tekrar görev yapar. Bu süre içerisinde yazılarını yazmaya devam etmiştir. 1938 senesinde, Ankara Musiki Öğretmen Okulu Türkçe öğretmenliğine atanan Sabahattin Ali, daha sonra bu okulun yerini alan Devlet Konservatuarında; önce Karl Ebert'in asistanlığına daha sonra da başka görevlere getirilir. Bunun yanında Sabahattin Ali yıllar içerisinde hep gözlenmiş ve şüphe ile bakılan biri olmuştur.

1941 senesinde bir akrabasının düğünü için gittiği Edremit'te, bir sabah gezintisi sırasında tuttuğu notlar, onun casus olarak suçlanmasına sebep olmuştur. 1935-1945 yılları arası en verimli dönemi olurken, 1944 senesinde Nihal Atsız'ın, İçimizdeki Şeytan adlı romanından ötürü Başbakan Şükrü Saraçoğlu'na yazdığı açık mektup ve ardından Ali'nin açtığı dava onun hayatını altüst etmiştir. Mahkeme, sonuçta Atsız'ı ve arkadaşlarını mahkûm etse de bunu izleyen günlerde Sabahattin Ali şahsına yapılan saldırılardan yakasını bir türlü kurtaramaz. Bu sebepten dolayı hayatını yazarlık yaparak kazanmaya karar verir ve Konservatuardan ayrılır. Konservatuar'dan ayrıldıktan sonra İstanbul'a gelen Sabahattin Ali; farklı dergilerde siyasal fıkralar yazmıştır. Baskı içinde geçen bir sene olan 1945'te gerçekleşen olaylar neticesinde Sabahattin Ali tekrar işsiz kaldı. Bu olaydan sonra önce Gerçek gazetesinde, daha sonra Aziz Nesin ve Rifat Ilgaz ile Marko Paşa, Malûm Paşa gibi gazetelerde çalıştı.

İlerleyen dönemlerde yazar hakkında tekrar tutuklama kararı çıkartıldı fakat tutuklama işlemi gerçekleşmedi. Bu dönemlerde farklı dergiler çıkardı ve "Sırça Köşk" adlı öyküsünü yayınladı. Bu öykü Bakanlar Kurulu kararıyla toplatıldı, kendisi de yeniden Cezaevi'ne gönderildi. Aralık 1947 tarihinde serbest kalan yazar, ekonomik sıkıntılar çekti ve dergisi kapatıldı. Daha sonra nakliyecilik yapmak istedi ve bir kamyon aldı. Arkadaşlarının anlattıklarına göre bu mesleğe başlamasında şehirlerin sıkıcı etkisinden kurtulmak, yeni insanlar tanımak ve edebî eserleri için malzeme toplamak gibi amaçlar gütmesi etkiliydi.

Eşi Aliye Ali bu dönemler "Yurt dışına gitmek istiyordu: İngiltere veya Fransa'ya falan..." ifadelerini kullanmıştır. Aktarılan bilgiler Sabahattin Ali'nin Fransa'ya gitmek istediğini fakat kendisine pasaport verilmediği yönündedir. Nihayetinde Sabahattin Ali 1948 yılı Mart ayı sonlarında arabasının tamirini yaptırdı ve "Edirne'ye peynir götürüleceğim" diyerek dostlarıyla sabah üzeri vedalaşarak ayrıldı. Aslında Sabahattin Ali'nin Edirne'ye gitmekteki amacı peynir taşımak değil, Bulgaristan sınırını aşarak Avrupa'ya ulaşmaktı. Kendisine yasal yollardan pasaport verilmediği için kaçak yollarla bu amacına ulaşmaya çalışmıştı. Avrupa'ya kaçış için kendisine yardım edecek kişi Üsküdar Paşakapısı Cezaevi'nden Berber Hasan'dı. Berber Hasan, Sabahattin Ali'yi Ali Ertekin'le tanıştırdı. Sabahattin Ali'ye rehberlik edecek Ali Ertekin eski bir subaydı ve silah çalmak suçundan ordudan ihraç edilmişti

Yapılan plan sonucu; Edirne'ye peynir götürmek için yine cezaevinden tanıdığı şoför Salim, Ali Ertekin ve Sabahattin Ali yola çıkarlar. Mart'ta Kırklareli'ne hareket edilip Kızılcadere köyüne gelindiğinde Sabahattin Ali ve Ali Ertekin yola kendileri devam ederken, kamyon Salim ile geri gönderilir. Bu tarihten sonra Sabahattin Ali'den bir daha haber alınamaz. Pek çok kişi onun yurtdışına çıktığını düşünürken, 1948 yılının Haziranında bir çobanın bulduğu cesedin Sabahattin Ali'ye ait olduğu tespit edilir. Bulunan cesedin dağılmış olması kimlik tespitine izin vermediğinden geride pek çok soru işareti kalır. 6 ay süresince devam eden incelemelerde, Bulgaristan'a adam kaçıran bir şebekenin izlenmesi sırasında, Ali Ertekin bu işle ilgisi olduğu gerekçesi ile tutuklanır ve ifadesinde Sabahattin Ali'yi öldürdüğünü itiraf eder. 4 yıla mahkûm olan Ali Ertekin Af Kanunu ile hapisten çıkarken, geride pek çok söylenti kalmış, bu işin arkasında kimlerin olduğu ve Sabahattin Ali'nin gerçekten kaçarken mi öldürüldüğü, bugün bile üzerinde tartışılan bir konu olarak kalmıştır.

Büyük yazarın 1937 yılında Anadolu insanını yakından tanıması sebebi ile farklı bir bakış açısı ile yazdığı Kuyucaklı Yusuf en önemli eserlerinden biridir. Kuyucaklı Yusuf, Kürk Mantolu Madonna ve İçimizdeki Şeytan isimli üç roman yazmıştır. Gerek romanlarında gerekse şiirlerinde insan ruhunu en iyi ortaya çıkaran yazılar yazmış Türkçeyi kusursuz kullanan değerli yazarlarımızdandır. Kitapları hâlâ çok satanlar listelerinde yer almaktadır. Leylim Ley ve Aldırma Gönül adlı şiirleri de Sabahattin Ali'nin çok değer gören eserlerindendir. Ruhu şad olsun.



Mozaik'ten Sanat:

Armand Henrion

19. Yüzyılda yaşamış Belçikalı-Fransız Armand Henrion, diğer ressamlar göre biraz farklı şeyler çizmiş. Kendinin palyaço halini. Duygularını palyaço olarak otoportleştiren ressamın tam olarak 16 otoportresi var. Sayfadakilerse sadece birkaçı.

Aybüke Erdoğan



Ice Man “Kimi Raikkonen”



Kimi Raikkonen, bir şampiyonluktan çok daha fazlasına sahip olabilirdi. Ama ne önemi var ki? Onun tek tutkusu, her zaman yarışmaktı. En hızlı şekilde yarışmak ve sonra çıkıp gitmek...

Formula 1 tarihinin en az konuşan ama en çok sevilen isimlerinden. Benim ise spor dünyasında en çok sevdiğim sporcu... Kimilerinin gıcık bulduğu bazı tavırlarına rağmen milyonlarca hayranı olan bir sporcu... Yarışmayı çok seven ama F1 ile ilgili geri kalan her şeyden nefret eden, 2018'de sırf sene sonu ödül törenine gitmemek için dünya üçüncüsü olmayı istemeyen, üstünde yanmaz tulumu ve kaskıyla Bahreyn'in çöl sıcaklığında yürüyebilen, Nicole Kidman'la tanışmaktan bile kaçınan bir Buz Adam. Aradan 16 sene geçse de hâlâ Ferrari'nin son dünya şampiyonu. Kimden bahsettiğimi tahmin etmişsinizdir...

Kimi-Matias Raikkonen, yaş: 42, meslek: Nascar pilotu, 21 yıllık eski F1 pilotu... Meslek ve yaşın birleşiminden bile karşımızda ne kadar farklı ve büyük bir sporcunun olduğu anlaşılıyor. İstatistiklerine baktığımızda Raikkonen, tarihin en büyük F1 pilotlarından biri değil. Aslında doğal hızı ve saf yeteneği düşünüldüğünde Raikkonen'in bir dünya şampiyonluğundan daha fazlasını alması işten bile değildi. Ama Kimi, tek bir şampiyonluğa rağmen, yaptıkları ve yapmadıklarıyla, söyledikleri ve söylemedikleriyle, tavrı ve tarzıyla en çok takip edilen, sevilen pilotlardan biri haline geldi yıllar içinde.

1979'da Helsinki'nin dışındaki Espoo'da doğan ve büyük dedesinin inşa ettiği evde büyüyen Raikkonen, üç yaşında motokrosla, on yaşında ise kartingle tanıştı. Yol işçisi olan babası, kartingin masraflarını karşılamak için taksi şoförlüğü, bar fedailiği gibi ek işler yaptı. Okul çantasını daha çok karlı tepeler üstünde bir kızak olarak kullanan Kimi'nin derslerle pek alakası yoktu. Ergenlik döneminde buz hokeyine merak sarsa da antrenman saatleri erken olduğu için uykucu Kimi bu spordan soğudu. 16 yaşında yarış kariyerine de yardımcı olabileceği düşüncesiyle bir mekanik kursuna katıldı.

İskandinavya ve Avrupa karting şampiyonalarında gelen başarıların ardından yeterli sponsor desteğini bularak İngiltere'de Formula Renault serisinde yarışmaya başladı. Otomobil yarışlarındaki ilk senesinde katıldığı 23 yarışın 13'ünü kazanarak şampiyonluğu yakalayınca Sauber F1 takımının dikkatini çekti. Peter Sauber, Mugello'da teste aldığı pilotu diğer takımların dikkatini çekmesin diye otomobilin üzerine isim olarak 'Eskimo' yazdırdı. Çünkü Raikkonen'in test masraflarını ödeyen ana sponsoru, bir dondurma markasıydı.

Daha bir sene önce halen karting yapan Raikkonen, testteki ikinci gününde, F1 otomobilindeki 35. turunda, takımın yarış pilotu Pedro Diniz'i yarım saniye geçmişti. Sıfıra yakın tecrübesine rağmen ön kanatta ayar değişikliği istediği için ukala bulunan Kimi, pistin en hızlı virajını, daha önce bir Sauber otomobilinin döndüğünden tam 20 km/s daha yüksek hızla dönerek ne kadar özel bir yetenek olduğunu göstermişti. O zaman lakabı Buz Adam olmasa da soğuk diyarlardan gelen Eskimo, hızı ve sakin karakteri ile Peter Sauber'i çok etkiledi ve sadece 21 yaşındayken kontratı kaptı.

Aslında o yıllara kadar, yirmili yaşların başındaki bir pilotun F1'de yarışması nadiren rastlanan bir durumdu. Daha önce şampiyon olmuş büyük isimlerden Prost 25, Senna 24, Hakkinen 23, Schumacher ise 21 yaşında Formula 1'e gelebilmişti. Ancak Kimi'nin yaşı dışında tecrübe eksikliği de çok konuşulmuştu. Kendisine F1 süper lisansı verilmesini eleştirenler bile oldu. Fin sürücüsü, F1 için tam bir alt seri dahi sayılamayacak Formula Renault'da, toplamda sadece 23 otomobil yarışına katıldığından herkes, 22 yaşında ve bu kadar tecrübesiz bir gencin en üst seviyede nasıl yarışabileceğini merak ediyordu. Ama Raikkonen, çıktığı ilk GP olan 2001 Avustralya'da altıncı olarak ilk puanını aldı; hem de pit yolunun açılmasına yarım saat kala halen uyuyor olmasına rağmen. Sene boyu üç kez daha ilk altıya girerek puan alan Fin sürücüsü, McLaren'in efsanevi patronu Ron Dennis'in dikkatini çekmişti bile. Az ama öz konuşan Kimi, bir sonraki sene emekliye ayrılan çifte dünya şampiyonu, vatandaşı Mika Hakkinen'in yerine McLaren-Mercedes'e transfer oldu.

Schumi'ye Karşı

Raikkonen podyuma çıkabileceği bir otomobille katıldığı ilk yarış olan 2002 Avustralya'da üçüncü sırayı aldı. Fransa'da sonlara doğru yağlı zeminde kaymasa, Schumacher'in önünde kariyerinin ilk zaferini alacaktı. Belçika'da büyük bir duman bulutunun içine ayağını gazdan çekmeden 300 km/s ile girmesi, cesaretinin ilk göstergelerinden biriydi belki de. Yedinci sıradan başladığı 2003 Malezya'da kariyerinin ilk GP zaferini yakaladı. Aslında otomobili ve motoru biraz daha dayanıklı olsa, daha üçüncü sezonunda Schumacher'i mağlup edip dünya şampiyonu olabilirdi. Ama o sene büyük kupa, iki puan farkla Schumi'ye gitti.

Otomobilin yavaş ve dayanıksız olduğu 2004 sezonundaki tek yarışını, 11. sıradan başladığı Belçika'da kazandı. Gerilerden gelip kazanmak, Raikkonen'in sonradan çok seveceği bir işti. Duygularını belli etmemesi, insanlarla mümkün olduğu kadar az iletişime girmesi, az konuşması ve soğuk tavrıyla Buz Adam lakabı takılan Kimi, 2004'te İskandinavya Güzeli model Jenni Dahlman ile hayatını birleştirdi. Raikkonen, 2005 şampiyonluğunu da dayanıksız otomobili nedeniyle kaçırdı desek yanlış olmaz. 2005, belki de Fin pilotun en hızlı sezonuydu ama zafer Fernando Alonso'ya gitti. O sezon Avrupa GP'sinde son turda liderken süspansiyonunun kırılması, tarihin ilk Türkiye GP'sini polden kazanması, İtalya'da yarış içinde ulaştığı 370.1 km/s'lik sürat ve Japonya'da 17. sıradan başlayıp son turda yaptığı atakla kazanması, onun adına kayıtlara geçen unutulmaz yarışlardı. Başarısızlıklarla dolu 2006'dan akıllarda kalan tek anı, Monako'da motor patlattıktan sonra takımın garajı yerine limanda demirlemiş olan bir yata gitmesiydi.

Kırmızı Tulum

2007'de emekliye ayrılan Michael Schumacher'in yerine Ferrari'ye transfer olan Raikkonen, kırmızı otomobille çıktığı ilk yarışını kazandı ve Ferrari ile ilk sezonunda, son iki yarışa neredeyse bir galibiyet ve bir ikincilik kadar puan farkıyla üçüncü sıradan gelmesine rağmen dünya şampiyonluğunu aldı. İnanması güç ama 28 yaşındaki Raikkonen'in aldığı bu şampiyonluk, aradan geçen 14 senenin ardından, hâlâ Ferrari ile elde edilen son şampiyonluk!

Aslında o şampiyonluk Raikkonen için, genç yaşta istediğini almış olması anlamına geliyordu. Hayatı uçlarda yaşayan ve filmlere konu olan bir başka F1 şampiyonu James Hunt'a hayran olan Raikkonen'in belki de tek istediği dünya şampiyonluğu unvanıydı; daha fazlası değil. Dolayısıyla 2007'den sonra bir daha eski hızında ve hırslında gözükmedi hiç.

Vasat geçen 2008 ve 2009 yıllarında, yarışlarda zaman zaman 'sıkıldığı için' en hızlı turu atan Raikkonen, 2009 Malezya'da yağmurdan dolayı duran yarışta, rakipleri otomobilde beklerken üstünü değiştirip dondurma yemesiyle de akıllarda kaldı. Sonunda vasat seviyeye düşen performansı, otomobili sürmek dışında diğer pazarlama işlerindeki isteksizliği, Schumacher'in ardından takıma liderlik yapması beklenirken böyle bir topa hiç girmemesi gibi nedenlerle Ferrari büyük bir karar aldı: Alonso'yu transfer etmek için tazminat ödeyerek Raikkonen'i takımdan gönderdi.

Farklı Denemeler

Yarış kazanabileceği bir otomobil bulamayan Raikkonen, bambaşka bir disipline, Dünya Ralli Şampiyonası'na (WRC) geçti 2010 senesi için. Hatta İstanbul'da yapılan Türkiye Rallisi'nde genel klasman beşinciliğini aldı. Rallinin etapları İstanbul Park pistinin önünden geçiyordu ve onunla röportaj imkânı bulduğumda ilk sorum şu oldu: "Bu pistte kazanan ilk pilot olarak, beş sene sonra bu kez ralli için aynı yerde bulunmak senin için ne ifade ediyor?" Cevabı kısa ve netti: "Hiçbir şey ifade etmiyor, ben artık rallideyim ve F1'i düşünmüyorum."

2011'de yine WRC'de yarışan ve bol bol kaza yapan Raikkonen, bir ara ABD'deki NASCAR şampiyonasının destek yarışı olan kamyonet yarışlarına bile katıldı. 2012'de Lotus ile F1'e geri dönen Buz Adam yedi kez podyuma çıkarken, Abu Dabi'de kazandığı yarışta yarış mühendisi Simon Rennie'ye telsizden söylediği "Beni rahat bırakın, ne yaptığımı biliyorum" lafıyla tarihe geçti. Lotus takımı, bu sözün üzerinde olduğu tişörtler ve promosyon malzemeleri yapıp satmaya başladı.

Raikkonen, yarışlar başlamadan kısa süre önce eşinden boşandığı 2013 sezonuna Avustralya'da yedinci sıradan start alıp kazandığı sürpriz bir zaferle başladı. Ama sene sonuna doğru finansal sorunlar da yaşayan takımdan ayrıldı. 2001'de yaptığı bir test kazasından bu yana zaman zaman sorun çıkartan belinden bir ameliyat geçirdi ve Ferrari'ye geri döndü. 2014 için Alonso'nun yanına, eski takımına döndüğündeyse F1 dünyası âdeta yıkıldı. 'Ateş ve Buz'un dansı herkesi heyecanlandırmıştı. Ama otomobilin çok kötü olduğu o sezonda bir kez bile podyuma çıkamayan Raikkonen'i Alonso çok net mağlup etti.

Ferrari'de 2015'ten itibaren başlayan Sebastian Vettel yıllarında da genelde takım arkadaşının gerisinde kaldı Fin yıldız. 2016'daki geleneksel yaz arasında kendisine neler yaptığı sorulduğunda "Önemli bir şey yapmadım" diyen Kimi, aslında ünlü model Minttu Virtanen ile evlenmişti!

2018'in 1 Eylül'ünde İtalya'nın Monza pistinde attığı 1:19.119'luk tur ve ulaştığı 263.588'lik ortalama süratle, 39 yaşında F1 tarihinin o ana kadar gördüğü en hızlı turunu atmış oldu. Bu turun ardından takıma sadece "Teşekkürler" diyen Raikkonen, Amerika'da tam beş buçuk sene sonra kariyerinin son F1 zaferini kazanmasının ardından "Sonunda, kahrolası" ifadelerini kullanacaktı.

Neden Yapmasın ki?

Raikkonen'i bu kadar çekici kılan yönlerinden biri, ciddi aklına ne eserse "Neden yapmayayım ki?" diyerek bunu yapması ve istemediği hiçbir şeyi de yapmaması. Kimi, kendisine sorulan basmakalıp sorulara aynı tonlarda cevap vermesiyle de ünlü. Kendisine "Button'ı yakalamak için 0.2 saniyeye daha ihtiyaç var" diyen yarış mühendisini "O zaman bana daha fazla motor gücü verin" diye haşlayan; başarılı geçen bir yarıştan sonra gelen "Ferrari'de önceki yarışlardan farklı olan ne?" sorusunu "Bilmiyorum, bilseydik her zaman bu pozisyonda olmak daha kolay olurdu" şeklinde yanıtlayan Raikkonen, kendisini "F1'de bir şeyleri değiştirecek gücün olsaydı neyi değiştirirdin?" sorusunu yönelten gazeteciye "Böyle bir gücüm olmadığına göre böyle bir şeyi düşünmek için zaman kaybetmeye bile gerek yok. Gücüm olmadığına göre size böyle bir liste vermenin ne anlamı var? Kuralları biz belirlemiyoruz." diyerek terslemişti.

Monako'da favori frenleme yeri sorulduğunda "Favori yerim yok, herhangi biri olabilir, siz seçin" yanıtı gelmişti RAI'den. "Taraftarların anketinde en popüler pilot seçildin. Acaba karakterin mi onlara çekici geliyor?" sorusunu "Bunu oy verenlere sormanız lazım!" şeklinde yanıtlayan Buz Adam, "Kontratın Finlandiya Rallisi'ne katılmana izin veriyor mu?" dendiğinde "Tam olarak ne yazdığını bilmiyorum, detaylara bakmadım" ifadelerini kullanmıştı. Malezya'da düzenlenecek son yarış öncesinde yerel bir gazetecinin sorduğu naif "Malezya'da en çok neyi özleyeceksin?" sorusuna cevabı da tam ona göreydi: "Havaalanı, otel ve pist dışında bir şey görmüyoruz, hangisini özleyeceğinizi siz seçin."

Yaşlı Kurt

2014'ten bu yana çoğunlukla birer yıllık kontratlarla yarışan ve her sene sonunda emekliye ayrılması beklenen Buz Adam, 2019 sezonu için Ferrari'den ayrılarak Alfa Romeo'ya geçti. İkinci eşi Minttu'dan bir erkek, bir de kız çocuğu olan Fin sürücü, takımın merkezi, evine sadece kırk dakika uzaklıkta olduğu için Alfa Romeo'yu seçmişti. Çocuklarıyla vakit geçirmeye bayılan Raikkonen, Ferrari'nin yoğun baskısı ve tanıtım çalışmalarının ardından, eski adıyla Sauber, yeni adıyla Alfa Romeo'da rahat bir nefes aldı.

Bu transfer açıklandığında kendisine neden Alfa Romeo'ya gittiği soruldu elbette. Cevap tam bir Raikkonen klasiğiydi: "Neden gitmeyeyim?" Bu cevabı alan gazeteci bozulup konuyu devam ettirdiğine pişman olacaktı. Soru: "İçinde hâlâ bir ateş ve yarışma tutkusu var mı?" Cevap: "Hayır yok, sadece sizinle burada oturup akıl oyunları oynamak ve iki yıl daha etrafta mutsuz şekilde dolaşmak için kontrat yaptım." Yıl sonu partisine maymun kostümüyle katıldığı Alfa Romeo'da, otomobilin seviyesi itibarıyla beklentiler elbette çok daha düşük. O da bu sayede F1'in en sevdiği yönüne odaklanabiliyor: Elindeki yarış otomobilini mümkün olduğu kadar hızlı şekilde sürmek.

1979 doğumlu Yaşlı Kurt, yıl içinde 43. doğum gününü kutlayacak ve Formula 1'de başladıktan tam yirmi bir sene sonra o çok sevdiği otomobilden ayrılıp daha önce bir benzerini yaptığı gibi başka bir otomobilde başka bir motor sporu branşında halen yarışmaya devam ediyor. Öyle ki Buz Adam, Max Verstappen'in babası Jos'a karşı yarıştı. Mick Schumacher'in babası Michael ile 2003'te dünya şampiyonluğu için mücadele etti.

Kimi Raikkonen uzun kariyerinde, F1 tarihinin en çok tur atan ve en çok yarışa katılan ismi oldu. Ama onun için rekorların hiçbir önemi yok. O, hızlı gece hayatını bırakıp eşi ve iki çocuğuyla beraber, İsviçre ve Finlandiya'daki süper lüks evlerinde son derece mutlu bir aile kurmuş vaziyette. Paraya hiç ihtiyacı olmamasına rağmen sırf yarışmayı sevdiği için pistleri bıraktıktan 7-8 ay sonra Nascar ile pistlere geri dönen Ice Man turlamaya devam ediyor. Hiçbir rekoru umursamayan Buz Adam, içindeki yarışma ateşiyle, 42 yaşında bu sefer Nascar pistlerinde ve oraya renk katmayı sürdürüyor.



YAZARLAR:

Yiğit Duhan Aydın ve Altay Temel

Koşmalı Mıyız Hocam?

Güzel manzaralı bir yürüyüş yolunda, yolda, kaldırımda, caddede hatta dağda, bayırda, çatılarda sıklıkla gördüğümüz koşan insanlar (evet çatıda!) neden koşuyorlar ki? Bir yararı var mı?

Hem bedenimize hem zihnimize faydası olan bu spor insanlara yapılması zor bir işmiş gibi gelebilir. Fakat aslında bu pek de böyle değildir.

Koşuya yeni başlayan bir insansanız veya hiç başlamamış biriyseniz ilk başlarda 1km koşmak bile çok zorlayıcı olabilir. (ki 1 km ilerleyen zamanlarda ısınma için bile kısa kalacak) Kendinizi bilmeden fazla zorlamanız da bacaklarınızda ve ayak bileklerinizde ağrıya sebep olabilir. Fakat bunlar koşmanın faydalarının yanında biraz da küçük pürüzler gibi kalıyor.

Kalbinize İyi Bakar

Aerobik sporların birçoğunda olduğu gibi koşu da doğru tempoyu bulursanız ilerleyen zamanlarda kalp kaslarınızı güçlendirecektir. Ayrıca kalbinizin hacmini de büyütecektir. Kolay hareketlerde bile çok yükselen bir nabzınız varsa bunun da önüne geçecektir. Koşu dayanıklılık sporu olması dolayısıyla nabzınızın daha dengeli olmasını sağlayacaktır. Kalp hastalıklarını da büyük oranda azaltması bu sporun bir diğer faydası.

Yağlara Güle Güle

Yüksek tempolu ve kısa mesafeli koşular yerine biraz daha düşük tempolu ve uzun mesafeli koşular seçerseniz vücudunuz glikojenlerden çok yağları kullanmaya yönelecektir. Doğru bir nefes ritmiyle (genelde 3 adım nefes alımı ve 2 adım da verimi şeklinde ama kişiden kişiye değişebilir) vücudunuza aldığınız bol oksijen yağ yakımını daha da hızlandıracaktır. Eğer biraz daha fazla yakım istiyorsanız düz bir zeminde koşmak yerine (stadyumlar gibi) inişli çıkışlı bir yol tercih edebilirsiniz.

Güzel Rüyalara İçin

Sadece koşu da değil buna benzer diğer sporların uykuya etkisini çokça duymuşsunuzdur. Uykuya dalmanızı kolaylaştırmak, daha derin uyumak ve uykudan daha dinlenmiş kalkmak bunlardan birkaçı. Koşu ve diğer sporlar düzenli yapıldığı takdirde kas gelişimi sağlar. Bu kas gelişimi ise antrenman yaparken değil de uyurken ve dinlenirken olur. Uyku ise dinlenme yollarının en etkilisidir. Uzun veya kısa fark etmez yaptığınız koşularda bacaklarınızdaki hücreleri düzenli olarak uyararak halihazırda var olan besinlerini tüketmelerini ve yeni gelenleri de buna dahil etmelerini sağlar. Aşırıya kaçılmadan yapılan bir koşu bittiğinde genellikle bacak kaslarınız elinde var olan besin depolarını tüketir ve siz dinlenmeye geçip protein, karbonhidrat gibi gerekli besinleri aldığınızda bu depoları öncekinden daha fazla doldurur. Zamanla hücrelerdeki ve depolarındaki bu artış kasın büyümesi olarak sonuçlanır. İşte bedeniniz bu toparlanmayı sağlamak için daha iyi ve kısmen fazla uyur. (eğer siz izin verip alarm kurmazsanız tabi)

Sağlam Kafa Sağlam Vücutta Olur

Koşu kaslarda oluşan ekstra oksijen ihtiyacından dolayı kanın oksijen taşıma kapasitesinin artmasını sağlar. Bu sayede beyne giden oksijen miktarı da artar. (Bu beynin bayram etmesi gibi bir şey.) Beyindeki oksijenin artmasıyla konsantrasyonun artar, hafızamız güçlenir, gri hücrelerimiz yenilenir. Ayrıca koşu sırasında endorfin ve seratonin hormonlarının salgılanmasıyla ruh hali iyileşir ve stres azalır.

Ama

Ama dinlenmeye gün ayırmadan her gün koşmanız, (profesyonellerde bu durum değişebilir) koşu şiddetine ve süresine dikkat etmeden kendinizi aşırı zorlamanız, öncesinde ısınma sonrasında soğuma egzersizleri yapmamanız bu tüm faydaları bir kenara bırakıp kalbinize, eklemlerinize ve performans düşüşüyle psikolojinize zarar verebilir. Her şey dozunda güzeldir.

Sonuç

Eğer daha önceden koşuya başlamamış biriyseniz bir profesyonelden yardım alarak başlayın. Zaten yapıyorsanız devam edin. Siz ne yapmanız gerektiğini biliyorsunuz. Unutmayın, spor bu hayatta yapabileceğiniz en güzel ve size en çok fayda getirecek şeylerdendir.



8888

Kaynakça:

<https://evrimagaci.org/kas-calismanin-biyolojisi-yeni-kaslar-nasil-olusur-10914#:~:text=Kas%20gelişimi%2C%20kas%20yıkımı%20ile,protein%20matematığı%20üzerine%20inşa%20edilm iştir.>

<https://nblturkiye.com/acik-havada-kosu-yapmak/>

<https://www.acibadem.com.tr/hayat/saglikli-kosunun-sartlari-ve-yararlari/>

<https://www.fanatik.com.tr/saglik/kosmanin-faydalari-neler-kosmanin-cinsellige-faydasi-var-mi-2120044>

#mosaik:12

• E D E B Î •

ANA SORUN

Çağımız gereği teknoloji ile iç içeyiz. Öyle iç içeyiz ki sabahları bizi o kaldırıyor, gün boyunca dersimizi onunla işliyor, boş vakitlerimizi hatta meşgul olduğumuz zamanları bile onunla harcıyoruz. Teknolojiye olan bağlılığımız bizi o kadar etkiliyor ki telefonumuzdan bir saat uzak kalamaz hale geliyoruz. İşte teknoloji bağımlılığı alkol kadar sigara kadar zarar veriyor insana.

Benim akranlarım teknoloji ile ilköğretim çağlarında tanıştı. Kendi açımdan bakmak gerekirse ilk bilgisayarımı 1. sınıfta, ilk telefonu ise 5. sınıfta edindim. Şimdiki çocuklar ise daha bebek iken agucuk deme zamanında tanışıyorlar. Sonra o renk cümbüşü içerisine kapılıp gidiyorlar.

Aynı şey yetişkinler içinde geçerli. Tek tek akrabaları arayıp kandil, bayram kutlamak yerine rehberdeki herkese toplu mesaj atıp tek seferde herkesi gönüllüyorlar. Sonra yakın gözlükleri takıp başlıyorlar şeker kırmaya.

Ortaya çıkan bu tip örnekleri çoğaltmak mümkündür. Sanal alemde birbirine demediğini bırakmayanı mı ararsın, sanal oyundaki rakibini gerçek hayatta bıçaklayanı mı ararsın, yoksa yalan yanlış haberler ile toplum içerisinde huzursuzluk ve kargaşa oluşturanı mı arasın. Teknolojiye kendimizi öyle kaptırıyoruz ki genç, yaşlı, çocuk demeden esiri oluyoruz. Vaktimizi ona verip asıl yapmamız gerekenden, olmamız gerekenden uzaklaşıyoruz. Teknolojide böyle sonuçlar oluşturuyor toplum üzerinde.

Birçok ülke bu bağımlılığın neden olduğu kazaları engellemek için ilginç önlemler bile alıyor. Çin'de büyük şehirlerde telefon kullananların kullanmasın için kaldırımlar bölünmüş durumda. Bir tarafta telefon kullananlar. Diğer tarafta kullanmayanlar yürüyor ve oluşabilecek kazaların önüne geçiliyor.

Ben bir noktada kendimizi teknoloji ile kısıtladığımızı düşünüyorum. Kabul ediyorum içeriğin sınırı yok ama kendimizi bir telefon yahut bilgisayar ekranına sıkıştırıyoruz. Hayal gücünden çok içerik ile yetinip hayal gücümüzü içeriği üreten kişilerin hayal gücü kadar kullanıyoruz. Büyüklerimizin dediği gibi elimizdeki telefonu bırakıp etrafa veya bir kitaba baksak hayal gücümüzü keşfedip içerik tüketicisi değil içerik üreticisi olacağız.

Bizim yapmamız gereken oluşan sorunları gidermek yerine ana soruna odaklanıp teknolojiye olan bağımlılığımızı azaltmak.

Mehmet G. Güneş



Adamcocuk



zeynep yâren annak

“Karanlıktı. Sadece siyah vardı gökte. Yalnızlığı ve tahmin edilemezliğiyle siyah... Yoruculuğu ve katlanılamazlığıyla siyah... Sanki saklamak istercesine yıllarca koynunda biriktirdiği anıları, doğruları, yanlışları, suçları... Kanatlarıyla örtüvermişti şu küçücük arzı. Ve o koca göğün altında yolunu kaybetmemeye çalışan yorgun siluet... Cebinde yıllar önce yitip gitmiş kişiliği, omzunda senelerin her geçen gün biraz daha ağırlaşan yükleri ile sadece yürüyordu. Durmadan yürüyordu, sessizce... Kâh geçmişini kovalıyordu yüreğinde, kâh kovalamaktan yorulup kendi kaçıyordu. Öyle ya, bazen sadece kaçmak gerekti. Düşünmeden –neden ve neyden- sadece koşmak gerekiyordu nefes almaya devam edebilmek için...” Kalem elinden bıraktığında neredeyse sabah olmak üzereydi. Gene kendi satırlarında kaybolmuş, yazmaya neden başladığını bile unutup gitmişti. Galiba yavaş yavaş tükenmeye başlıyordu. Galiba yorgun siluet, ta kendisiydi. Nedenini bilmemekle beraber düşünmekten vazgeçti. Kafa yormaya değmezdi şu hayat. Gerçi yaşamaya da değmezdi ya, n’apsın, bir şekilde olup gidiyordu her şey. Çok uzaktaydı düşmekte olan bardak. Yetişemezdi. Kırılacaktı. Aslında yıllar evvel kendi itmişti o bardağı masadan. Başka şansı var mıydı sanki? İlacı yine bazen kendisinin bile anlayamadığı yazılarında aramaya karar verdi. Sabahlara kadar yazdı. Yazdı da, bu yorgun siluetin cevaplayamayacağı bir soru vardı kafasının içinde: Sayfalar yetecek miydi kendiyile yüzleşmeye? “Senelerce başkalarının benim hayatımı yaşamasına izin vermiş biri olarak konuşuyorum. Benim yerime nefes alan herkesi selamlıyorum. Artık otuz yaşındayım ve geriye dönüp baktığımda koca bir hiçlik görüyorum. Sanırım bu o kadar da iyi bir şey değil. Kabullenmek, kabullenmeyi kabullenmek, kabullenmeyi kabullenmeyi kabullenmek... Şu sıralar kendi başıma yürümek için uğraşıyorum. Küçük adımlar... Ama onları gördüğümde işler değişiyor. Her şeye rağmen –yaşıma, ayrı bir evde yaşamama...- itiraz etme hakkımı yok etmiş bulunuyorlar. Selamlar, gideceğim bütün okullara ve sahip olacağım mesleğe! Ne zaman mutlu olup ne zaman olmayacağıma daha ben doğmadan karar veren aile, gecenin bu vaktinde günaydın. Şimdi çalışıyorum, dedikleri gibi bir işim de var. Evden işe ve işten eve gidip gelerek hayatımı sürdürüyorum. Ha bir de bazen onların yanına gidiyorum ve onlar da benim yanıma geliyorlar. (Gerçi daha çok onlar benim yanıma geliyorlar.) Çok önceden gezmiş olmalıydım gitmek istediğim yerleri. (Söyleyemesem de benim de isteklerim oluyor bazen.) çok önceden uzaklaşmış olmalıydım buralardan. Belki de biriyle tanışmalıydım, çok öncelerden.



İşyerinde küçük bir odam var ve bütün gün yapılan yazışmaları denetliyorum. Tabi ki biliyorum arkamdan beni ne kadar küçümsediklerini, hakkımdaki dedikoduları. Ama bir şey diyemem ki. Bu kadar da zayıfım işte. Keşke diyebilseydim ama diyemem. İzin vermezler...”

Sabah kalktığında otobüsü kaçırmak üzere olduğunu fark ederek hızlı hızlı giyindi. Çantasını, anahtarlarını alıp aceleyle çıktı evden. Her günkü sıradanlıklar başlamıştı işte. Her zamanki gibi patronundan azarını yedi ve yalnızlığıyla beraber masasındaki kâğıt yığınının odaklandı.

Başını kâğıtlardan kaldırdığında havanın karardığını gördü. Mesai bitmişti. Her zamanki bezginliğiyle evinin yolunu tuttu. Ertesi gün olacaktı, işine gidecekti, akşama kadar aynı şeyleri tekrarlayacaktı, sonra tekrar evine gidecekti...

Sabah oldu. Ailemin bir kazada öldüğünü öğrendim, birdenbire. Artık yalnız mıydım yani? Ne demek istiyor bunlar, ben ne yapacağım şimdi, nasıl yaşanması gerektiğini bilmiyorum. Yardım isteyemiyorum, kimse yok çünkü artık. Olsa da isteyebilir miydim, evet değil.

Bir sene boyunca her gün monoton hayatına büyük bir sabırla devam etti. Çünkü başka bir hayatı yoktu, katlanmak zorundaydı. O yapamazdı. Artık eskisi kadar üzülmüyordu. Eskiden üzülmüyor muydu? Peki ya içinde minik bir öfke, hayatını çaldıkları için? Ah, nasıl da unutuldu, onun içinden duygularını da almışlardı.

Daha iyi olduğumu hissediyorum. Ama bir kabuğum olsaydı kaplumbağa misali daha mutlu olurum doğrusu. Kaçmak daha kolay olurdu o zaman.

Bu sabah bir çocukla tanıştım. Olduğunu sandığımdan daha büyük bir çocuk. İçine bir dede kaçmış gibi. Hani o hayat tecrübesi olanlardan.

- Günaydın.

- Günaydın. Başka boş bank yok da, acaba yanınıza oturabilir miyim?

- Neden olmasın, gel.

- Teşekkür ederim.

- Adın ne küçük?

- Hiç, sıradan bir çocuk. Peki ya sizin?

- Hiç, sıradan bir adam.

- Simit ister misin? Sanırım bu benim için biraz fazla büyük. Paylaşalım.

- Yok, hayır, size afiyet olsun.

- Al hadi, ye.

Gene geç kalıyordu işine. Gözlerinde garip bir parıltı sezdiği bu çocukla kalıp sohbet edemeyecekti.

- İşe geç kalıyorum. Görüşürüz.

- İyi günler.

İşten çıkıp onu aramak için can atıyorum. Neden bilmiyorum. İlk defa bir şeyi bu kadar çok istiyorum. Bir şey var o çocukta, tanımlayamadığım bir şey. Sadece ona yardım etmek istiyorum, onu tanımak istiyorum.

Onunla tanıştım. Kimsesiz biriymiş. Tıpkı benim gibi (artık). Ona neden buralarda olduğunu sordum. Yaşamak için, dedi. Yaşamayı gerekiyormuş. Hayalleri varmış. Onları gerçekleştirecekmiş. O an neden ona bu kadar ısındığımı fark ettim. O, benim hiçbir zaman içimden çıkarıp da gösteremediğim, hep saklamak zorunda hissettiğim, hayalleri olan bendi.

Sanırım bir ay kadar oldu. Her gün iş çıkışı görüyorum onu. Aynı parka, aynı bankta beni bekliyor. Simidi çok seviyor. Sanırım benimle konuşmayı da seviyor. Ben de seviyorum. Okula başladı. Kitaplarını almak için yalvarsam da sonunda kabul etti ve küçükken benim de istediğim gibi -bu çocuk bana gerçekten benziyor- mimar olabilecek artık. Çok zeki, azimli. Aslında ona evimi de açacaktım ama o bilmiyor ki nedenini, belki içimdeki büyüymeyen çocukluğumu onunla büyütmek istediğimi. Kabul etmedi. Ben de ısrar etmedim.

- Bana o kadar yardım ettin. Ne desem az. Ne yapabilirim senin için? Bir şeyler yapmalıyım.

- Benim için hayallerini gerçekleştirebilirsin.

- Benim hayallerim mi, yoksa ikimizin hayalleri mi?

Ah, nasıl da anlamıştı. Evet, ikimizin hayalleri çocuk. İkimizin hayalleri. Benim için de yaşayabilirsin mesela. Bu iyiliği yapabilirsin bana. Seni her gördüğümde merhaba diyebilirim sudaki yansıma.

- Aslında öyle de denebilir. Küçükken içten içe istemedim değil. Ama benim için çok geç tabi artık.

- İşini sevmiyor musun?

- Normal bir iş işte. Eksiği fazlası yok.

- Eksiği var, seni tatmin etmiyor. Neden yapıyorsun ki o zaman? Neden istediğin şeyleri yapmıyorsun?

- Ben, bilmiyorum. Bana bu mesleği seçersem... Seçmemi söylediler, ailem. Ölmelerinden birkaç yıl önceydi sanırım.

- Ama sadece o zaman değil, değil mi? Hep böyleydi bu?

- Küçücüksün ama sanki zihnimi okuyorsun.

- Belki de sandığın kadar küçük değilimdir. Biz tanışalı bile yıllar oldu.

- !

- ?

- Ben hiç bu kadar olmuş olabileceğini tahmin etmemiştim.

- Yapalım o zaman.

- Neyi?

- Gerçekleştirelim hayallerimizi.

- Yapamam ben. Artık çok geç.

- Sandığından daha cesur olduğunu görebiliyorum. İçinde dışarı çıkmak için çırpınan bir kuş var. Serbest bırak artık onu. Ve inan, yapabilirsin. İnanman gerek kendine.

- Sorun da bu. Ben kendime olan inancımı uzun yıllar önce kaybettim.

- Hayır. O hala senin içinde bir yerlerde. Yapabilirsin. Sen cesur birisin. Sen cesur birisin, cesur birisin, birisin, biri, bir, b...

Kan ter içinde uyandı. Sesi hala kulaklarındaydı. Ne yapmıştı böyle bu çocuk. Yıllardır değiştiremediği hayatını mı değiştirecekti yani? Kendi yapamadığı şeyi o mu yapacaktı? Saçmalık. Unut bunu. Yapamazsın.

Sanırım sınavı kazandım, kazandık. Ve bunu ne zaman, nasıl yaptığımızı hatırlamıyorum. Ama içimde garip bir duygu var. İnsanlar adına mutluluk diyormuş. Sanırım artık ben de diyeceğim. Bilmiyorum, bir akıntının içindeyim, sürükleniyorum. Ama karşı koymayacağım. Daha öncekiler gibi başkaları söylediği için değil. Ben istiyorum çünkü. Ben istiyorum, ben! Böyle haykırmak güzel bir duyguymuş. Çocuk demişti. Yapabilirim. Ben cesur biriyim. Ve yapacağım. Hayatımı yeni baştan yaşayacağım sanırım.

Zaman çok hızlı geçiyor. Ama güzel geçiyor. Çocuk arkadaşım ile bambaşka bir hayat. Bir gece sabaha kadar ders çalışıp birkaç gün sonra başka bir şehirde gözlerini açmak... Çocuk hep diyor: Hayaller gerçekleştirilmek için vardır. Yüreğinin derinliklerine hapsetmek için değil. Tek gereken biraz inanç ve cesaret. Yapabilirsin.

Mezun olduk. Çocuk daha genç, hareketli. Benimse, saçlar renk değiştirmeye başladı bile. Vücut daha yorgun artık. Ama yolunu buldu, çocuk sayesinde. Su doğru arıktan akıyor artık. Galiba mutluyuz. Evet evet mutluyuz. Güzel bir iş, güzel bir hayat, güzel bir dost, güzel bir insan...

Hasta oldu. Artık o kadar da iyi değil. Yakında çocuk dostum bırakacak beni bir başıma. Aslında ne hissetmem gerektiğini bilmiyorum. Üzülmemliyim, evet. Sonuçta o benim dostum, kardeşim, ailem. O, benim hayatımı yeni baştan yazan, her şeyi değiştiren kahramanım. Ama eğer ölürse acılarından kurtulacak. Sonsuzlukta bulacak kendini. Ailesine kavuşacak. Yine mutlu olacak. Eskiye dönmekten korkuyorum. Yeniden korkağın teki olmaktan korkuyorum. Tekrar kaybolmaktan bu şehrin, bu hayatın içinde, korkuyorum. Onsuz başarabilir miyim ayakta kalmayı, bilmiyorum.

Öldü. Bu sabah toprağın koynuna bıraktım kardeşimi. Geceleri uyuyamıyorum. Bazen de günlerce uyanamıyorum. Hiç düşünmemiştim bu hale geleceğimi. Sevdığım şeyi yapıyorum ama onsuz... Tat vermiyor hiçbir şey eskisi kadar. Eskisi dediğim son birkaç yılı ömrümün. Sesi kulaklarımda yankılanıyor bazen. Duymamazlık edemiyorum. "Yapabilirsin, sen cesur birisin, hayatını değiştirebilirsin, sen, se, s..." hep aynı şeyleri söylüyor. Deniyorum işte ama olmuyor. Galiba eski karanlığıma geri döneceğim. Kötü bir silgiyle silinmiş kurşun kalemin geride bıraktığı izden ibaret olacağım yeniden.

Günler usul usul geçmeye devam etti, acımasızca. Çocuk ölmüştü, adam yaşıyordu. Adam mutsuzdu, umutsuzdu, korkuyordu. Adam yalnızdı. Ne yapsa da unutsaydı acılarını? Ya da unuttur gibi yapsaydı? Yazmaya başladı, yazdıklarını bir daha okumamak üzere.

"Karanlıktı. Sadece siyah vardı gökte. Yalnızlığı ve tahmin edilemezliğiyle siyah... Yoruculuğu ve katlanılamazlığıyla siyah... Sanki saklamak istercesine yıllarca koynunda biriktirdiği anıları, doğruları, yanlışları, suçları... kanatlarıyla örtüvermişti şu küçücük arzı.

Ve o koca göğün altında yolunu kaybetmemeye çalışan yorgun silüet... Cebinde yıllar önce yitip gitmiş kişiliği, omzunda senelerin her geçen gün biraz daha ağırlaşan yükleri ile sadece yürüyordu. Durmadan yürüyordu, sessizce... Kâh geçmişini kovalıyordu yüreğinde, kâh kovalamaktan yorulup kendi kaçıyordu. Öyle ya, bazen sadece kaçmak gerekti. Düşünmeden -neden ve neyden- sadece koşmak gerekiyordu nefes almaya devam edebilmek için... Senelerce başkalarının benim hayatımı yaşamasına izin vermiş biri olarak konuşuyorum. Benim yerime nefes alan herkesi selamlıyorum... Kabullenmek, kabullenmeyi kabullenmek, kabullenmeyi kabullenmeyi kabullenmek... Selamlar, gideceğim bütün okullara ve sahip olacağım mesleğe, ne zaman mutlu olup ne zaman olmayacağıma daha ben doğmadan karar veren aile, gecenin bu vaktinde günaydın... Söyleyemesem de benim de isteklerim oluyor bazen... Keşke diyebilseydim ama diyemem..."

Yazdı, yazdı, yazdı... Adamı anlattı, çocuğu anlattı, adamı ve çocuğu anlattı. Sabah oldu, akşam oldu. O ise hiçbir şey yapmadan sadece anlattı. Sonra gecenin bir saatinde - sabahın da olabilir çünkü perdeleri günlerdir açmamıştı ve vakti bilmiyordu vücudu yorgun düştü ve uyuyakaldı adam.

- Merhaba.
- Merhaba çocuk.
- Günlerdir yoksun.
- Yazıyordum, seni anlatıyorum.
- Peki ya sen? Eskiye dönmek ister gibi bir halin var.
- Sadece güçsüz düştüm. Sen varken belki oluyordu ama ben tek başıma nasıl yapacağımı bilmiyorum.
- Hayır biliyorsun. Sana "Sen beceriksizin birisin, sen korkağın tekisin. Hiçbir şeyi başaramadın bugüne kadar, bundan sonra da başaramayacaksın." dememi mi bekliyorsun? Bunu yapmayacağımı da biliyorsun. Hayatından tek bir kişi çıkıp gitti diye bunu yapamazsın.
- Sen benim için tek bir kişi değilsin.
- Senin için bir şeyler yapmak istiyorum dediğimde bana hayallerimi gerçekleştirmemi söyledin, bana bakıp öldürdüğün seni yâd etmek için. Bizim hayallerimiz vardı. Mutluyduk. Sonra? Yalnız kalana kadar mıydı her şey? Bu kadar kolay mıydı pes etmek? Verdiğin değer bu kadar mı?
- Hayır, ben deniyorum ama...
- O zaman neden evinin içine kapanıp ölüp gitmiş bir çocuğu yazıyorsun da benim gibi kendini kurtarmamış, el uzatani olmamış diğer çocuklara yardım etmiyorsun? Neden son hayalimizi gerçekleştirmiyorsun? Benim senin için yaptığım gibi senin de benim için bir şeyler yapmak istiyor olman gerekirdi. Cesaretini bu kadar kolay kaybetmemen gerekirdi.
- Ben elbette bir şeyler y...
- O zaman şimdi uyanacaksın ve şu korkaklıktan sıyrılacaksın. Kendini buna zorlamayacaksın. İnanacaksın kendine. Bir kez yaptın, şimdi hem benim hem de kendin için yapacaksın. Hayâl kurmak kötü bir şey değil. Kabul et artık bunu. Seni yıkılmış görmek istemiyorum işte. Haydi, uyan, uyan...
- Uzun zamandır gülümsememiştin sanırım. Uykuda da olsa bu çocuk iyi geliyor insana. Böyle bir tokatla kendime geleceğimi sanmazdım. Ama acının unutturduklarını hatırladım. Yapabilirim. Kendime inanıyorum. Eskisi gibi olmayacağım. Ne zaman bir el çekse beni o kuyuya, çocuk gelip yardım edecek, çekip çıkaracak yeniden. Şimdi gidiyorum. Dudağımda onun tebessümü, hayalleri gerçekleştirmeye, yeni hayaller kurmaya gidiyorum...



Lavinia

Lavinia, ya da bir diğer adıyla ölüm çiçeği. Esasen bu çiçek, adının anlamından çok daha farklı bir ihtişama sahiptir. Zarafeti ve nahifliğiyle gözleri kamaştıran bu çiçek, aynı zamanda “Hayalimdeki muhteşem sevgili” anlamına gelir.

Bu güzel çiçeğin hikâyesi de şu şekildedir: Shakespeare tarafından kaleme alınmış bir oyunda, Roma imparatorluğunun başkomutanı olan Titus’un güzelliği ile dillere destan olmuş kızının adıdır Lavinia. Ölüncü şehrin uzağında bir tepeye gömülür. Aylar sonra mezarının üzerinde bir çiçek çıkar. O çiçeğe de bölgede yaşayanlar “Lavinia” ismini verirler.

İşte böylesine bir anlama sahip olan Lavinia, Özdemir Asaf’ın da karşılıksız bir biçimde hissettiği aşkı en şahane şekilde satırlara kazıdığı platonik aşkının adıdır aslında. Şiirin hikâyesi ise şöyledir; Lavinia, Özdemir Asaf’ın okul yıllarında âşık olduğu bir kıza yazdığı şiir olarak bilinir. Öyledir de. Karşılıksız biçimde kalmış bir aşkı anlatır. Asaf, Lavinia şiirini yazdıktan sonra şiir yarışmalarından birine göndermeye karar verir ve bu yarışmada şiirinin büyük beğeni toplaması üzerine yarışmayı birincilikle kazanır. Sonuçlar açıklandıktan hemen sonra şairden şiirini kürsüde okuması istenir. Özdemir Asaf da bu teklifi geri çevirmez. Anlatılanlara göre; Asaf şiiri okurken âşık olduğu kız da salondadır ve şiirin okunma esnasında salonu terk eder. Bu duruma çok üzülen Özdemir Asaf, Lavinia diye seslendiği platonik aşkına hiçbir zaman duygularını açamaz.

Özdemir Asaf’ın büyük bir tutkuyla âşık olduğu, uğruna şiir yazdığı ancak karşılık alamadığı bu kişi Mevhibe Hanımdır.

Mevhibe Hanım’ın Özdemir Asaf’a karşı en ufak bir ilgisi yoktur. Mevhibe Hanım’ın kalbinde bir başkası; ressam olan hocası Edip Hakkı Köseoğlu vardır. Ve makûs talih, Özdemir Asaf’la biricik Lavinia’sını hiçbir zaman bir araya getirmemiş, yalnızca şiirde ve şairin yüreğinde yaşatmıştır.

Bu karşılıksız aşkı anlatan şiir ise şöyledir:

“Sana gitme demeyeceğim.
Üşüyorsun ceketimi al.
Günün en güzel saatleri bunlar.
Yanımda kal.

Sana gitme demeyeceğim.
Gene de sen bilirsin.
Yalanlar istiyorsan yalanlar söyleyeyim,
İncinirsin.

Sana gitme demeyeceğim,
Ama gitme, Lavinia.
Adını gizleyeceğim
Sen de bilme, Lavinia.”

Özdemir Asaf, 1957

Belki de Mevhibe Hanım’ın bu şiirin hiçbir zaman kendisine yazıldığından haberi olmadı, lakin tüm âşıkların kalbinde yer edinen bu şiir sonsuza dek adı gizlenen Lavinialara adandı.

Turhan Eymen Müftüoğlu

gidenler & gelenler

Geçiyor
Her şey bitiyor
Geçmez dediğim zaman
Bitmez dediğim duygular

Kavuşamayacağımı sandığım mutluluk
Geliyor birden geri
Dönüp bakınca geriye de
Hâlâ orada soru işaretleri

Ama bağırıyor eskisi gibi
Duruyor orada olduğu gibi
Ve bir gün sorarım belki
O zamana kadar hoşçakal hiç olmamış sevgilim

Theseus'un Gemisi

Tarihi bir geminin her parçası zaman içinde değiştirilirse gemi hâlâ ölen kaptanının gemisi midir?

Veya sizin saklamanız gereken bir parayı harcamanız o paranın maneviyatını yok edecek midir?

Çünkü para sirkülasyondur sonuçta sana hediye edilen para 10 Euro olsa da senin cebindeki her 10 Euro değerindeki para aslında onun hediye ettiği paradır.

Peki bu döngüden nasıl çıkarız? O 10 Euro'yu kendimizin maneviyat olarak bütün anlamını yükleyebileceğimiz bir şeyi alarak. O zaman o tılsım bütün anlamı taşır. Çünkü onu ben bana rahmetli dedemin verdiği 10 Euro ile aldım.

İnkâr edebilir misin ki?

Gezimizin enerji olarak bir dönüm noktası olan Theseus'un gemisi veya değiştirilmiş haliyle Yaren'in kolyesi bu felsefe üzerine dayanıyor.

Kıvrıkcık saçlı hanımefendi yolculuğumuzda zorlamayla da olsa bir şeye, kendisinin çok değer verdiği şu anda onu Cennetten izleyen dedesinin ona harçlık olarak verdiği 10 Euro'yu harcamak durumunda kaldı. Elini cebine attı ve hissetti ki iki tane 10 Euro var. Peki bunlardan hangisi onun maneviyat olarak değer yüklediği para? Bilemezdi ki para bir döngüydü sonuçta. Titreyen elleriyle parayı verdi. Ama içinde kötü bir hissiyat vardı. Sanki o para manevi olundu. Ama nafile üstünden zaman geçmişti ve yapabileceği tek şey üzülmekti, kendini yalanlarla kandırmak istemiyordu, parayı vermişti bir kere hem de manevi olanı.

Geriye kalan yolculukta ne sırlar vardı bilmiyordu ki buhranlar elbet geçer ve yerine güzellikler gelir. Kader seni acıtan yollardan getirir diye kahredersin. Ama yolun sonunda gördüğün manzara bütün acıyı unutturur. Öyle de oldu. Matka Kanyonu'nda tekne turunun yapılacağı yeri dolaşan kıvrıcık saçlı hanımefendi kelebek figürlü bir kolye görür. Bu kız kelebeklere büyük ilgi duyar çünkü kendisine benzerler; zamanın yorgunluğuyla kozasını örmüş, eski hâinden eser kalmayan bir şekilde iyileşmiş ve bu değişimin getirdiği bedeli yani 1 günlük ömrünü, karnında keleklerin uçuşmasına vesile olan biriyle birlikte harcamak ister.

Yüklediği anlamların karşısına böyle bir kolyede çıkması güzel bir tesadüftür. Ama daha güzeli bu kolye 10 Euro'dur. Yani manevi paranın döngüden çıkmasını sağlayabilecek değerde. Theseus'un gemisi artık şekil değiştirmiştir, sonsuza kadar manevi olacaktır, bir paradan daha değerlidir çünkü geçmişin izleriyle birlikte bir ton değer taşır. Kıvrıcık saçlı hanımefendinin bütün hüznü gitmiştir, kader onu iyiye götürmüştür ki bu manzara bir paradan çok daha güzeldir.

Aybars Bilgiç

Yarım Kalmak Üzerine

Birkaç gündür düşünüyorum bu konu üzerine, diyorum ki "Oğlum, sen yarım kalmak, Yarım Kalan(lar) diyorsun da ne ki bu? Kendin biliyor musun?" Cevaplar ise çok değişken oluyor.

Bazen diyorum ki fiziksel olarak bir şeylerin eksikliği, fiziksel ihtiyaçların eksikliği ama sonra sokağa çıkınca görüyorum ki bu konunun fiziksel ihtiyaçlarla, bedeninizin yarımılığı veya eksikliğiyle alakası yok.

Tamam diyorum ben de bedenim olmasın, zihnim eksik olsun. Psikolojik bir tanım yapayım ve hatta diyeyim ki bazı duyguların eksikliği bizi yarım yapar. Sonra art arda sorular yağıyor: Eksik olan duygular hangisi? Bu eksikliği nasıl buluruz? Farklı duyguların eksikliği farklı sonuçlar yaratıyorsa her yarım kalan dediğimiz aynı mıdır? Farklıysa nesi farklıdır? Ya da aynı duyguları yaşayan insanlar tamamen aynı yarımılığı mı yaşar? Daha önceden o duyguyu yaşamayan biri nasıl eksikliğini çeker? Yaşayan biri de tekrar neden yaşamaz? Ve en önemlisi de duygu dediğimiz şey nedir ki?

Bu soruların fazlalığı ve çokça öznelliği üzerine vazgeçiyorum zihinsel demekten de. Çünkü biliyorum ki tüm soruların altından bir şekilde kalksam bile bu tanım hiçbir zaman iyi bir tanım olmayacak. Ve bir şey daha biliyorum ki aslında yarım kalmak dediğimiz şey çok basit olmalı. Yani insan bunu birkaç cümleyle sonuçlandırabilmeli. "Evet ben bir yarım kalanım çünkü" Bu kadar basit olmalı her şey. O yüzden bir duygu eksikliği de diyemiyorum.

Peki ya geriye ne kalıyor? Bir insan mı? Birkaç insan mı?

İşte burada biraz duraksıyorum. "Hem evet hem hayır." Neden evet? Çünkü cidden bir insanın eksikliği hem ruhsal hem de fiziksel açıdan hissediliyor ve eğer ikisi de ayrı ayrı değilse belki beraber yarımın tanımı olabilirler.

Düşünün, ailenizden birini kaybettiniz ve bu size ruhsal bir acı veriyor. Ama bir yandan da onun birçok sorumluluğunu da üstlenmek zorunda oluyorsunuz. Belki hepsini değil ama birçoğunu. E hani bir eksikliği bizim yarım dediğimiz şey? İşte bu durumda biraz da fazlalıklar insanı yarım yapabiliyor. Çünkü yeni gelenler eskileri götürüyor. Ve bizim Maslow'un piramidine göre üstte yer alan, gidermeye çalıştığımız ihtiyaçlarımızın yerine bu sefer daha altta olanlar çıkıyor. Bu durum da insanda bir eksilmeye yol açıyor. Yani bir insanın yokluğuyla zorunlu olarak gelenler insanı eksiltiyor. Gidenler değil de gidenlerin ardında bıraktıkları insanı yarım bırakıyor. Belki de en elde tutulabilir tanım bu.

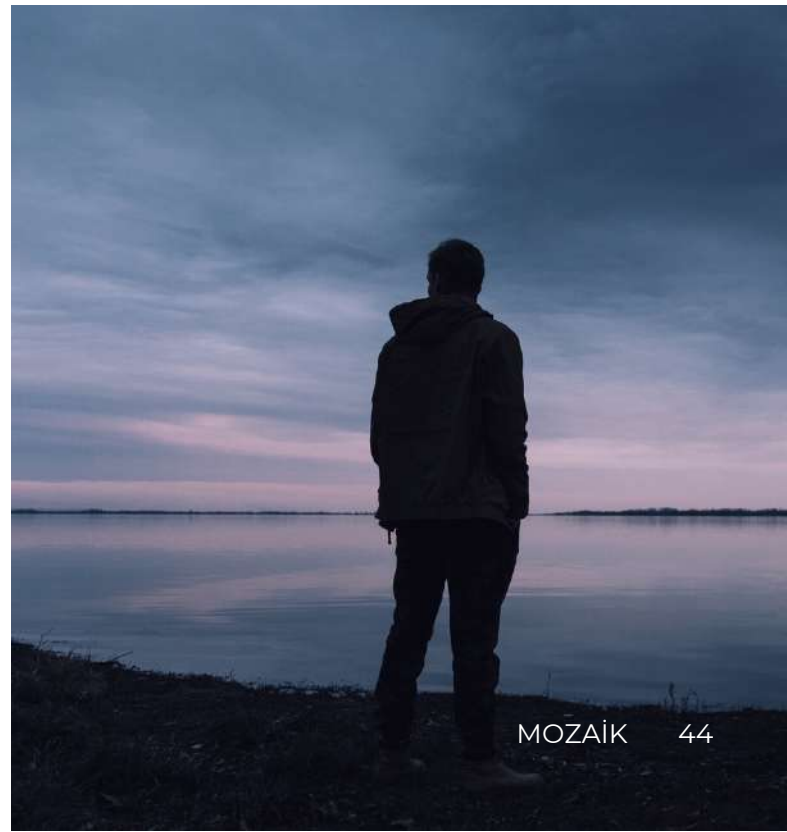
Bir de hayır tarafı var. Bu hayırın sebebi de aslında yine duygunun olamamasına benzer: Her insan her insanın hayatında farklı bir yerde. Yani siz ailenizden birini kaybedince çok bir şey fark etmezken bir arkadaşınızı kaybedince etkileri büyük olabilir. Başka biri için bu durum ise farklı olabilir. Ve bunlar da bizi yine aynı soruya ulaştırır: Her insan her insanda farklı etkiye sahipse kaybedenler bazen yarım olmaz.

Bunu da şöyle çözüyoruz: tanıma birkaç sözcük daha ekleyerek.

Yarımlık veya yarım kalmak aslında bir eksilmeyle veya eksiklikle olmaz, hayatınıza siz istemeden zorla giren fazlalıklarla olur. (Eğik)

Ve bunlardan nasıl kurtulacağınız, nasıl tamamlanacağınız size kalmış.

8888



SONUNDA

Masum

bebek

doğdu

sonunda

o

güldü

herkes

ağladı

Yaşlı

adam

öldü

o

ağladı

herkes

güldü

İlyas Arda Turpan

• M O Z A I K •